

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10, Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELELET” az erdélyi és bánági
zsidóság egyetlen napilapja. Cik-
keit az érdeklődésért csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertetlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 7.

Csütörtök, 1934 február 1.

5694. ÉV XVII. ÉVF.
SEBATH 16. 24 SZAM.

Hubermann és a zsidó művészek

Hubermann Bronislaw nem zsidó mű-
vész. Cseh. Művészete a cseh népelekből
fakad.

S mégis. Amikor koncertre hívták Hit-
ler Németországába, lemondott a megtiszteltetésről és elutasította a meghívást.

Elutasította, mert szolidaritást vállalt
azokkal az irókkal és művészekkel, kiket
elűzték Németországból zsidó eredetük
miatt.

Hubermann nem ment Berlinbe. De
elment Tel-Avivba. Koncertet adott a
zsidó város közönségének és hitet tett a
zsidó Palesztina mellett.

A Németországból elűzött zsidó írók,
zsidó művészek, színházi és filmrendezők
nem mennek Tel-Avivba. Ők nem mennek
a zsidó Palesztinába, hol nemcsak zsidó-
ország épül, hanem a zsidó irodalom és
a zsidó művészet új hazája is. A hamisít-
atlan, igazi zsidó művészet és irodalom,
mely magából a zsidó nép pszichéjéből,
a felszabadult és a maga életét élő
zsidó lélek tisztaságából fakad, melynek
meg van a maga sajátos ritmusa és ar-
culata és amely korlátok és külső nyo-
mások nélkül éli a maga fejlődését.

Arnold Zweig megtalálta az utat. Le-
vonta sorsának konzekvenciáját, Paleszti-
nába ment és ott folytatja művét.

Lion Feuchtwanger Angliában, Emil
Ludwig Svájcban hirdeti és propagálja a
civilizmust.

De hol vannak a többiek?
Céltalanul, talajtalanul helyonganak a
nagyvilágban és idegen országok vendég-
szeretetében sűtkéreznek.

Wassermann nem birta tovább. Meg-
halt a száműzetésben.

De Stefan Zweig, Alfred Kerr, Rein-
hard, stb. nem látják-e létük és sorsuk
egyedül lehetséges konzekvenciáját? ...

Különös dolog. A cseh Hubermann ha-
marabb találja meg az utat a zsidó Pa-
lesztinába, mint a német asszimilációból
kivetett zsidó írók és zsidó művészek ...

A vadon szava

Ha majd jónéhány évtized múlva a
jelenlegi civilizáció és kultúra romjain,
még fognak akadni gondolkodó emberek,
akik napjaink rettenetes történelmi ese-
ményeinek okait a tudományos higgadt-
ság lámpafényénél igyekeznek felderíte-
ni: minden bizonytalán rádöbbennek majd,
hogy eme események felidézésében nagy
résük volt a lélektani erőnek.

Már ma is érezzük, hogy az, ami napja-
inkban történik: vezérekben és tömegek-
ben egyaránt, tulldandó a normalitás ha-
tárain és a pszichopatológia, a tömegpsi-
chózis határait sűrölja.

A világháború megbontotta a civiliza-
torikus és kulturális felépítmények el-
szórtíthatatlannak hitt traverzét és az
intellektuális önuralom és fegyelmettség
járásalagjairól elszabadította azokat
a tömegeket és áléntellektueleket, akiket
vad, ősemberi ösztönök kiélésében azelőtt
a szellemi és normális korlátok akadályoz-
ták meg.

A világháború előtt úgy látszott, hogy
a virágzó szellemi élet befolyása alatt a
világ egy nemesebb értelemben vett nem-
zetköziség és faji türelmesség korszaka
felé halad.

A kulturák és civilizációk érintkezése
és kieserelődése hallatlanul gyors volt a
világháború és a világháborút követő gaz-
dasági és társadalmi konvulziók előtt.

A világháború után eme haladó és
emelkedettebb szellemmel telített korszak
reakciója következett el, mely a német
nacionálizmusban és fajelméletben érte el
tetőpontját.

A tömegek és hozzájuk hasonló ve-
zők lelkeről lepattant az eddigi rájuk
kényszerített kulturműz s a civilizáció
egyébe törő nagyotakarása helyett — az
őserdő, a vadon szava beritotta el a meg-
bolondított füleket.

A vadon fajgyűlölete, törzsi és horda-
szelleme ébredt fel napjainkban újra. A
tömegek örült tumultusban, őserdei fegy-
verláncok közepette akarják ledobni ma-

Ma délben 12 órakor királyi trónbeszéd nyitja meg a parlamentet

A kormány apellál az ellenzékhez, hogy ne nyujtsák el az igazolási és felirati vitát

Bucuresti, január 31. Ma délben 12 óra
kor, a szokásos ünnepélyes keretek között
ünnepélyesen megnyílik a parlament ülés
szaka. Pontban 12 órakor a képviselők és
szénátorok együttes gyűlésén az uralkodó
felolvassa a trónbeszédet, amellyel a dél-
előtti ülés be is fejeződik. Ezután a több-
ségi képviselők tartanak értekezletet, ame-
lyen meg fogják állapítani, hogy ki le-
gyen a képviselőház és ki a szenátus el-
nöke.

Délután három órakor újra együttes
ülést tart a kamara és a szenátus, amely
gyűlésen el fogják parentálni a merénylő
golyóknak áldozatul esett Duca minisz-
terelnököket.

Az igazolási vita pénteken kezdődik
meg. Minaddig, míg az igazoló vita be-
nem fejeződik, korolnők fogja vezetni a
kamara, illetőleg a szenátus vitáját. A
kamarában Bacalaba, az Unversul
egyik publicistája, a szenátusban Pimen
moldvai metropolita lesz a korolnők. Az
igazolási vita előtt a kormány apellálni
fog az ellenzék pártokhoz, hogy a fel-
irati és az igazolási vitát ne nyujtsák el

és előgedjenek meg egyszerű, ünnepélyes
deklarációkkal. Tekintettel arra, hogy az
ülésszak rövid lesz, a kormány a konver-
ziós javaslatnál és a költségvetésnél szá-
mit hosszabb vitára.

Az ellenzéki pártok parlamenti maga-
tartása még mindig nem tisztázódott. A
nemzeti parasztpárt csak ma délelőtt 10
órákor fogja megtartani azt az ülést, a
melyet a párt magartartásáról dönteni hi-
vatott. Hir szerint a georgisták és a ru-
nianisták nem vesznek részt a parlament
ünnepélyes megnyitó ülésén, a iunianis-
ta képviselők azonban a délutáni grász-
ülésen megjelennek és a maguk részéről
is méltatni fogják Duca emléket.

A kispártok frontja, amelyről az utó-
bbi hetekben annyi szó esett, meghiusult
és így a kormánynak a szétforgácsolt el-
lenzéki erőkkel sokkal könnyebb a dolga,
mintha szervezett ellenzékkel kellene meg-
küzdenie. Az egyetlen kemény dió a nem-
zeti parasztpárt, amelynek az egysége,
mely látszik, mégis helyre áll, legalább is
egyes körökben tudni vélik, hogy Miha-
lache egy olyan formulát talált, amely
ugy Manu, mint Vaidát kielégítik.

Titulescut újra megoperálták

A külügyminiszter állapota rosszabbodott és nem tárgyalhat Rudsí bey török külügyminiszterrel sem

Bucuresti, január 31. Titulescu kül-
ügyminiszter Zágrábról való hazatér-
zése óta szenved fülbántalmaival és
mint ismeretes, a bolgár királylátoga-
tás egész ideje alatt nem tudott részt
venni a tárgyalásokon. Az orvosok teg-
napelőtt Titulescu állapotáról kedvező
bulletint adtak ki és remélhető volt,
hogy rövidesen felépül és folytathatja
tanácskozásait a balkán-paktumra vo-
natkozólag. A legközelebbi tárgyalás
Rudsí bey török külügyminiszterrel
lett volna, aki ma Bucurestibe érkezik.

Szerdán délelőtt Titulescu újabb he-
ves fájdalomról panaszkodott és orvo-
sai konziliumot tartottak ágya mellett
A konzilium újabb műtéti beavatko-
zást látott szükségesnek és Popovici

professzor a déli órákban megoperál-
ta a külügyminisztert. Az orvosok a
legteljebb nyugalmat rendeltek el a
külügyminiszternek, aki ma aligha fog
tárgyalhatni török kollegájával.

A miniszterelnökség sajtóosztálya
egyébként kommunikált adott ki, mely
ben a leghatározottabban megafolja
a Havas ügynökség azon híret, mely
Titulescu lemondási szándékát közölte.
A hir az ügynökség híradása nyomán
az egész viágsajtóban megjelent és a
kormány számára egyáltalában nem
volt kedvező. A kommuniké szerint a
külügyminiszter legfeljebb betegsá-
badságra megy, egészségi állapotának
helyreállítására.

gukról a gondolat, a kultúra, a civilizáció
rabigáját és az ész helyett a vér, az ösz-
tönök uralmát ismerik el maguk fölött
kötelezőnek.

Ennek a gorilla-ösztönnek, a vadon vad
szavának egyik megnyilatkozása az a
megdöbbentő idegenüldözés is, amely
most, ha nem is faji, de gazdasági alapon
Nyugat-Ausztráliában tombolja ki ma-
gát.

Mig eleddig az idegenek elleni gyűlö-
letet rendszerint az idegenek élmessége,
gazdasága idézte fel, addig Ausztráliában
az ottani idegeneknek azért kell barbár
üldözést szenvedniük, mert nyomoruk
bana a legalacsonyabb bérért is hajlandók
munkát vállalni, ami természetesen
veszélyezteteti a benszülött munkásság élet
nívóját.

Ha nem a vadon, ha nem az ösztönök
tombolása lenne az ur az egész világon,
ugy ez az idegenüldözés Ausztráliában
éppugy, mint Európában, elképzelhetet-

len volna.

Ebben az esetben a benszülöttek nem
agyonverni igyekeznének az idegeneket,
hanem meggyőzni, nem megfosztani őket
még éhbéruktól is, hanem nekik is maga-
sabb életstandardot kiharcolni.

Az ausztráliai idegenellenes zavargá-
sok egy kevéssé kiábrándítólag hatnak
azokra, akik hittek, sőt még ma is hisz-
nek a kisemberek, az elnyomottak szoli-
daritásában.

Ezzel szemben az ausztráliai idegenül-
dözés annak bizonyosága, hogy a kizsák-
mányolt, az elnyomott is nagyon köny-
nyen válik a még kizsákmányoltabb és
még nyomorultabb elnyomójává, ha nem
eszére, hanem ösztöneire hallgat.

De hol hallgatnak ma az emberek az
ész szavára?

Schol. Az ösztön, a vadon szava rikol-
tez mindenütt körülöttünk s a civilizáció
világosságát a restaurált őserdők sötét-
sége borítja el mindenütt.

VILÁG TÜKRE

A revizionista tömeg- petíció

A cionista revizionista unió tegnap
hivatalosan is proklamálta a már rég-
óta beharangozott petíciós akciót.
Négy kifőtt petíciós szöveget készített
el az unió végrehajtó bizottsága, amelye-
ket most igyekeznek az egész világon
minél szélesebb zsidó tömegek aláírásá-
val ellátni. Az első petíció az angol
királyhoz, a második az angol parlamen-
tethez, a harmadik annak az országnak
a miniszterelnököhöz, amelynek a
petíció illető aláírója a polgára, a ne-
gyedik pedig ugyanennek az országnak
a parlamentjéhez van intézve.

Mind a négy petíciónak a szövege első
személyben van megfogalmazva és az
illető aláírónak személyes kérését tolmá-
csolja a négy fórumhoz.

Az angol királyhoz intézett petíció
bevezetésében elmondja, hogy „az aló-
írott, aki ennek és ennek az országnak
a lakosa, noha nem angol alattvaló és
így formálisan nem jogosult öfelségének
kegyes figyelmét igénybe venni mégis
abban bízva, hogy Felsőged neki mint
ama zsidó nép tagjának, amelynek a
Felsőged kormánya által kibocsátott
Balfour-deklaráció és a Nagy-Britannia
által vállalt palesztinai mandátum
Nemzeti Otthonának felépítését meg-
ígérte, el fogja ismerni a morális jogát,
hogy az igazságosság és emberiség
nevében a mandatárius nemzethez, an-
nak tiszteletre méltó feje utján fordul-
jon”.

„Ez a petíció semmilyen kritikával
sem illeti azt az országot, amelynek
lakosa vagyok sem az ország kormá-
nyát vagy lakosságát, mert az a helyzet,
amely engem ennek az alázatos kérésem
nek előterjesztésére kényszerít, első-
sorban Izrael szétszórtságának történel-
mi tragédiájából folyik. A világ zsidó-
ságának nagy többségében pusztító mo-
rális és materiális nyomor miatt nem
látok semmilyen kiutat személyes meg-
mentésemre, hogy ha nem engedtetik
meg nekem, hogy Palesztinában letele-
pedjem, ahol az én véremből és az én
hitemből való emberek arra töreksze-
nek, hogy a Zsidó Nemzeti Otthont
olyan eredményesen építsék fel, hogy
nekik és gyermekeik számára megada-
sék a lehetőség munkás és emberi
életre”.

„A mandatárius hatalom által életbe-
léptetett szabályok azonban számomra
méltánytalan és az ország általános ér-
dekeivel egyáltalában össze nem egyez-
tethető okokból megakadályoznak engem
abban, hogy Palesztinába vándorol-
hassak. Ezért veszem magamnak a bátorsá-
got, hogy Nagy-Britannia királya, kor-
mánya és nemzete elé terjeszsem tiszte-
letteljes kérésemet, hogy ezeket az igaz-
ságtalan rendelkezéseket odamódosítsák,
hogy a Zsidó Nemzeti Otthonba való be-
vándorlás és letelepedés számomra lehe-
tővé váljon.

Becsület-szavammal erősítem meg,
hogy ez az én kérésem, bármennyire is
nagyrabecsülöm népemnek Palesztina
újraéledéséért folytatott harcát, mégis
elsősorban az én személyes szorongatott
helyzetemnek megnyilatkozása, mert szá-
momra e kérés teljesítése nélkül nincsen
menettség”.

Az angol parlamenthez intézett peti-
ciónak a szövege részletesen fejt ki a
világ zsidóságának tragikus morális és
materiális helyzetét, amelyből nincs más
kivezető út, mint szabad bevándorlás a
Jordán mindkét partján elterülő Palesz-
tinába, amiáltal lehetővé válik, hogy az
ország a legrövidebb időn belül zsidó
állammá alakuljon át anélkül, hogy nem
zsidó lakosainak jogain és érdekein a
legkisebb csorba is esne.

A petíció szövege ezután részlete-
sen ismerteti a palesztinai mandátum
históriáját, a zsidó bevándorlás törté-
netét, azt a prosperitást, amely a be-
vándorlás nyomán fakadt, az ország

ek

iro Mina Cjbon né-
Timisoarára érkezett,
hogy Paul Vladimi-
rós ember, akinek két
on előzmények után
ai gyilkos merénylet,
örösi szenzációt kel-

ogarán még egy gyil-
ta a rendőrséget. A
thal-féle vendégfőben
ionca Toma okisdaj
su timisoarai hentes.
Rotariu Pavel mészá-
úztársas. Ez felszólí-
át neki elszámolásuk-
t, amit Sionca meg-
és kezdődött, amit
kerülni, hogy távozni

volt amikor Rotar
és három lövéssel
t. Sionca azonnal
ut letartóztatták.

Elismerését Hitler egvéves éne felett

Hindenburg elnök a
alomra kerülésének
kalmából levelet inté-
amelyben elismerését
ki a nemzeti újjáépí-
ladásért s annak a
jezést, hogy a kancel-
továbbra is sikerrel
eredményes munkát,
ispók elrendelte az
templomok fellobogó-
is zászlódszt öltének
bából.

Yminiszter ma rosba érkezik

0. Tefvik Rüzsy bey
ter hajón utban van
és érkezését mára vár
a külügyminiszter Bu-
fog Titulescuval. Ha
niszter egészségi álla-
Tefvik Rüzsy vele-
rádba. A jugoszláv fő-
péntekre várják.
elgrádban lesz Maxi-
miniszter is.

özsef előadása a Bné
ó 31-én, szerdán este
ntközség iskolaterm-
t a Bné Jiszráél cio-
rkör, melynek keret-
f tart előadást. Ven
a vezetőség.

dékkal a szombat és
artásával azonnal el-
adóhivatalban.

zbál hölgybizottsága
Kórházból különböző
míatt nem tartható
zósége ezután mond
on hölgyeknek, akik
lelkesezéssel és a
ettel vettek részt a
eredménye jfen nagy
zzá a végtelenül fon-
tézmények a fenn-
ak hálás köszönetet
azon hölgyeknek is,
adományajkkal járul-
ve a kórház anyagi
sához. És végül kö-
zettség mindazoknak,
grikköz mért áldozat-
meg tiszteletjegyü-
artsák meg továbbra
az erdélyi zsidóság-
szociális intézmé-
sok zsidó betegnek
gyógyulást.

nyv. és Lapkiadó Rt.
da Baron L. Pop 10.
n: 9-77.

zurat

szinte korlátlan befogadó képességét és kritika alá veszi a palesztinai kormány politikáját, amelynek teljes revízióját követeli.

„A legöregebb és legszerencsétlenebb nép — így végződik a petíció —, annak teljes tudatában, hogy nem érdem teljén járult hozzá a világ szellemi gazdaságához, a maga számára nem követel többet, csak normális kollektív egzisztenciájának pusztá lehetősé gét, amelyet államiságnak hívnak és amelynek birtokában van a földkere kég minden nemzete. Ezért kell szabaddá tenni a palesztinai bevándor lást, annak szabályozását és kontroll-ját pedig a felelős zsidó tényezőkre bízni. A palesztinai kormány legfőbb feladatává viszont azt kell tenni, hogy a bevándorlás buzdítását és biztonságát minden vonalon támogassa.

Mi ezt a petíciót azzal a mély meggyőződéssel írjuk alá, hogy annak célja egész Palesztina érdekeivel megegyezik, a mandatárius hatalom méltóságának megfelelő és éppen ezért meg fogja kapni a brit parlament döntő támogatását.

A másik két petíció, amely ama országok kormányaihoz, illetve parlamentjeihez van intézve, amelynek állampolgárai a petíció egyes aláírói, hosszasan vázolják azokat a nemzetközi kötelezettségeket, amelyeket Anglia a Népszövetséggel szemben vállalt, amikor a Palesztina-mandatúmot megkapta. Majd részletesen ismerteti a petíció, hogy a gyakorlatban hogyan nem tartotta be a mandatárius hatalom a vállalt kötelezettséget és végül a petíció aláírója országa kormányát és parlamentjét, mint a Népszövetség tagját, amelynek a mandátum rendelkezéseinek betartását ellenőrizni jogában van, tiszteletteljesen felkéri, hogy az ország külpolitikai irányvonalának megfelelően minden nemzetközi fórummal has son oda a mandátum rendelkezéseinek tiszteletben tartása érdekében.

A revizionista unió által proklamált mozgalom kapcsán a londoni cionista exekutív újabb kommunikét tett közzé, amelyben az exekutív rosszallását fejezi ki a párt eme lépése fölött és azt károsnak minősíti a cionista mozgalomra és a palesztinai országépítésre nézve.

Az exekutív hangsúlyozza, hogy a mandátum alapján a Jewish Agency az egyetlen jogilag elismert testület a palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon felépítésével kapcsolatos zsidó érdekek képviselőjére. Egyedül a Jewish Agency felelős a mandatárius hatalommal szemben zsidó politika, vezetésért és ellenőrzésért. Nincs más testület, mely jogot formálhat arra, hogy a zsidó nép nevében ebben az irányban bármilyen politikai tevékenységet fejtsen ki. A revizionista unió semmilyen körülmények között nem vindikálhatja magának ezt a jogot és az exekutív nyomtatékosan hangsúlyozza, hogy a petíció mozgalom a felelős cionista tényezők támogatása és jóváhagyása nélkül indult meg. Egy ilyen különakció ellenkezik a legutóbbi kongresszus határozataival és ellenkezik a Cionista Világszervezet alkotmányával.

A kommuniké rámutat arra, hogy a revizionisták petíciója arra irányul, hogy aláírása a Jewish Agency politikáját. Távollról sem jelent politikai értéket, hanem ellenkezőleg, veszélyezteti a Zsidó Nemzeti Otthon érdekeit. Az exekutív minden lépése és tevékenysége arra koncentrálódik, hogy a zsidó bevándorlást minél nagyobb mértékben növelje de egyedül a legalitás szempontjából: valamint a tapasztalatok ismerete folytán egyedül a Jewish Agency sehasem mulasztotta el és a jövőben sem fogja elmulasztani a jogos és szükséges kritikát a kormány politikája felett, valahányszor ezt a körülmények megkövetelik. A kommuniké felszólítja a zsidó tömegeket, hogy csak a konstruktív cionista törekvéseket támogassák és tartassák távol magukat minden politikai kalandtól.

Edig szól az exekutív kommunikéje. A revizionisták d'éláthatólag folytatni fogják akcióikat, kérdés azonban, hogy sikerül-e annyi aláírást összegyűjtetniük és olyan súlyt kölcsönözni akciójuknak amely a legkisebb eredményhez is szükséges.

Lebace leltári potom-vásár

február 1-10

Könyv kotta díszmű, irodafelszerelés potom áron!

Select Moggó

Rendkívül érdekes filmet mutat be:

Select Moggó

ALATTUNK A POKOL

grandiózus alkotás, az amerikai tengeralattjárók csatáinak fenséges látványa, hadihajók elpusztítása, gázharok, stb. láthatók e filmben, egy amerikai tengerészeti idilljének keretében. Főszerepekben:

Madge Evans és Robert Montgomery

Műsoron kívül hangos hirdó.

Monopol Metro-Goldwyn.

Február másodikán Belgrádban fogják parafálni a Balkán-egyezményt

Szófiában Tevfik Rüzsi bej megkísérli Bulgáriát is csatlakozásra bírni

Belgrád, január 31. Február 2-án a Balkán-egyezmény szignatárius országainak külügyminiszterei a jugoszláv fővárosban eszmecsereit fognak folytatni s megállapodást kísérelnek meg az egyezmény aláírása ügyében. Jugoszláv politikai körökben ezzel kapcsolatban a legnagyobb érdeklődéssel

kijelentik, hogy ezuttal Belgrádban csak parafálni fogják a Balkán-egyezményt. A belgrádi tanácskozás után a szöveget Tevfik Rüzsi bej török külügyminiszter magával fogja vinni Szófiába s megkísérli a bolgár kormány csatlakozásának megnyerését.

Március 11-én népszavazás dönt a svájci új rendtörvény életbe léptetése, vagy elvetése felett

A szociáldemokraták és kommunisták vétója miatt kellett elrendelni a népszavazást

Bern, január 31. Március 11-én népszavazás lesz Svájcban, amelynek arról kell döntenie, helyes-e a nép többsége az új rendtörvényt, amelyet a szövetségi tanács a genfi barrikádharcok hatása alatt léptetett életbe. A rendtörvény, mint ismeretes, az eddigéig sokkal szigorúbb büntetéseket ír elő minden olyan bűncselekménnyel szemben, amely a közrend ellen irányul, szigorúan bünteti a katonai szolgálat megtagadására irányuló nyilvános felbujtást, az esetleges gyülekezési és felvonulási tilalom megszegését, a külföldi államok érdeké-

ben folytatott politikai tevékenységet, az engedélyezett gyűlések megzavarását, az államhatalom gyakorlásának megakadályozását, fegyverek beraktározását és azok szétosztását, katonai személyek és intézmények rágalmazását és becsmérlését, a sajtószabadsággal való visszaéléseket, stb.

Mivel a szociáldemokrata és a kommunista pártok vétót jelentettek be a rendtörvény ellen s 173 ezer aláírást gyűjtöttek össze népszavazást kérő ívek-re, el kellett rendelni a népszavazást.

A visszaélések kiméretlen megtorlását, pénzügyi reformot és a rend helyreállítását igéri az új francia miniszterelnök

Daladier kormánya megtartotta első minisztertanácsát

Párizs, január 31. Az új kormány megtartotta első minisztertanácsát. Elhatározták, hogy a kormány a jövő kedden mutatkozik be a törvényhozásnak. Hétfőn kormánynyilatkozatot szövegező minisztertanács lesz, majd kedden Lebrun elnök jelenlétében államtanács.

A Temps szerint Daladier kormányának megalakításánál könnytelen volt engedni a radikálispart pressziójának s ezért ki kellett hagynia néhány igazán tekintélyes politikust. A lap hangoztatja, hogy ezuttal helyesebben lett volna a megszokott módszereket mellőzni. Mindamellett sajnálatos lenne — írja a Temps — ha Daladier új kormánya őt elődje sorára jutna.

Párizs, január 31. Daladier miniszterelnök a sajtó munkatársai előtt tett nyilatkozatában közölte, hogy kormánya kiméretlenül és gyorsan igyekszik véget vetni a közleményt izgalomban tartó visszaéléseknek. Tanulmányozni fogják és keresztülvizsítik a pénzügyi rendszer reformját s ennek keretében könnyíteni fognak a francia termelésre sulyosodó terheken. A kormány feltett szándéka a rend és nyugalom helyreállítása mert külpolitikai sikerek is attól függnek,

hogy mennyiben sikerül a belső rendet visszaállítani.

Egyébként a jobboldal sajtója tartózkodással fogadja Daladier kormányát. Sajnálatuknak adnak kifejezést, hogy a miniszterelnök nem alakította meg a tekintélyes kormányát. Tegnap Tardieu pártja Fabryt az új kormány hadügyminiszterét kizárta a párttagok sorából mert tárcát vállalt egy radikális szocialista kormányban.

Barna Könyv. Ha a világeseményeket meg akarja érteni, el kell olvasnia ezt a könyvet, amely magyar nyelven most jelent meg. Ára 40 lej, plus 10 lej portóköltség. Fapható az Új Kelet könyvostálvában.

Egyházi és egyházi fel szerelést vállalok

Arany és ezüst himzés, Előnyomda, Keletre. Román nemzeti ruhakészítés. Berger Dezsőné fehérnemű és kézimunka szalon Regele Ferdinand 40. (Bejárta a Str. Meoasa felől.)

Dachau és Oranienburg

Prága, január 31. A napokban Prágába érkezett Gerhart Seger a Német Béke-egyesület volt főtitkára, aki egy német koncentrációs táborból menekült és a főleg internáltakból álló tábor borzalmairól mondott el szomorúan érdekes dolgokat.

Dachauban történtek az első gyilkosságok „menekülők” ellen. Akikre ráfogták, hogy szökni akartak, tuinyomó részben zsidók voltak. Itt szervezték meg először az úgynevezett „zsidó századokat”, akiknek a legközelebb munkát kellett végezniük. Nemesak efféle megalázó foglalkozással kínózták őket, hanem ők voltak azok, akiket a legtöbbször ok nélkül brutálisan bántalmaztak és szidalmaztak. Az első időben valóságos pokol volt a zsidók élete, meg lehet, hogy ketten-hárman sző kést is kísértek meg és szökés közben lötték le őket, de később, a szerencsétlenek példáján okulva, a többiek visszamaradtak, várva jobb idők fordulását. Ha azonban egyik, vagy másik a méltatlan bánásmód miatt indulatosan panaszskodott ugyanaz volt a sorsa. Menekülés nélkül is valami ürüggyel leterítették.

Gerhart Seger hosszú időn át Dessau város szociáldemokrata képviselője volt, egy ideig Dachauban, aztán Oranienburgban töltötte internáltságát, ahol a leggyalázatosabb módon bántak el vele és pedig azért, mert sejtették róla hogy valamilyen uton az emigrációban élő németekhez tudósításokat juttat el a táborok rémségeiről.

Seger magához kérte a prágai sajtó képviselőit, akiknek elmondotta, hogy a napokban a koncentrációs táborokról könyvet fog megjelentetni. Ez a könyv alapos munka lesz, megbízható adatok alapján fogja feltárni azt a szegénytelen barbárságot, amit a kampószereszek uralma honosított meg Németországban. A könyvet a birodalmi igazságügyi miniszternek és a birodalmi főügyésznek fogja ajánlani. A sok kegyetlenségnek csak néhány jellemző adatát fogja bemutatni, de ezek olyanok lesznek, hogy a kultúrvilágnak meg kell borzadnia attól, amit Németországban Hitlerék a politikai bűnszü körűl elkövettek.

Az történet vele, hogy a hitleri kormány megalakulása után letartóztatták. Mint-hogy nem volt elég hely a sok politikai letartóztatott számára a börtönben, a foglyok egy részét különböző elhagyott épületekben helyezték el. Segert egy régi sörfőzdének pincéjébe vetették, ahol, amikor még üzemben volt a gyár, az üvegeket rakták le. Többbedmagával csukták le a keskeny földalatti kazamataszűri helyre, ahol alig három négyzetméter helyen kellett gubbasztania. Az élelmezés gyalázatos volt és aki nem tudott kívülről kóstolt hozatni magának, az egyszerűen éhen pusztult. A foglyokat állandó nyugtalanságban tartották, éjjel felzaklatták őket, verték és ijesztgették a szerencsétleneket. Az elbánás következtében sokan belepusztultak. Ő maga szemtanúja volt annak, amikor két fogoly az ütegek és kínzások következtében meghalt. Egyike a mártiroknak Seger karjaiban lehetett ki felkét.

Oranienburgban is szervezték egy úgynevezett „zsidó századot”. Borzalmas volt nézni, hogy az S. A. terroristák milyen bestiális kegyetlenséggel tomboltak ki magukat ezeken a zsidókon. Azonban nemesak velük történtek efféle vandálizmusok, hanem minden olyan internálttal, aki a Hitler előtti rezsimben politikai vagy irodalmi szerepet játszott. Ide hozták be Fritz Ebert volt képviselőt, az egykori birodalmi elnök fiát, továbbá a szociáldemokrata poroszországi Landtag frakciónak az elnökét Ernst Heilmann-t. Giesekét és Alfred Braunt. Mindezeknek jelentős szerepük volt az elmúlt német közéletben. Amikor behozták őket türniök kellett, hogy az udvar közepén levetkőztették mindnyájukat és a legrongyosabb, tetves ruhákat kellett magukra öteniök. Különösen Heilmannra a „vörös zsidó disznóra” fajt a fogok. A parancsnok kiadta a terroristáknak az utasítást, hogy ezt az embert külön „kezelés” alá vegyék.

Érdekes, hogy Göbbels a propaganda-ügyi miniszter már előre meg akarja cáfolni Segernek a könyvét és egy úgynevezett „Antibraunbuch” című könyvet készílt kiadni sok ezer példányban, amit Angliában, Amerikában és Európában számos más országában is terjesztési akar. A Prager Presse, akinek szemelvényeket ajánlottak fel ebből a megtevesztő könyvből, a leghatározottabban elutasította ennek a kiadó cégnek — Heinz Neustadtnek — az ajánlatát, amely nyilván a hitleri kormány szolgálatában áll.

A Ta ve

Bucuresti, harangozott, végre — egy nyitása előtt és kereskedő lö kinevezés pontra jutott.

A problém való megold nehézségeket kellett senki s csupan Ta kellett a re kereskedelmi

Csak a po tottjai tudják vezes problé szerü, mint lók látják, az időpontra legfelsőbb a rescut és ne Bratian ul megalakítás

Az öreg l idején Dinu vé való me jezésre. Tati hogy csupa tessé magát kerrel, söt a mely akadál szu és mári viták után, rescu pedig sem Dimitri bi öregek és tu pretenci

Ugy látsz „öregek” mé képviselnek, tónak attól tásával a li rasztpárt so

Megis — nye szerint, nagy aszterv és pedig oly ből kiállik dr. Costines Bratianu és tarescu rag lalni.

Ezenkívül tárcák körü ga képvisel teljes tárcé képpen ama viselő Incu nak birtoko datu a ketté tuszminiszte fogja megka

Az eddig aki Bukovin pártban, a kárpótlottak lyan vett k zetü nélkül.

Szó van a ca Nationala kárpótlották tárcával, a szerü, mert Angelescu, patizálnak, le s ugy lát le is megis

Ami Dim mányból va nél egy inl

nye

jelentkező jük végi fáradjana tárcba (St A kurzus

Oranienburg

napokban Prágába...
ger a Német Béke-
ára, aki egy német
menekült és a fő-
ló tábor borzalmai-
uan érdekes dolgo-

ek az első gyilkossá-
n. Akikre ráfogták.
tulnyomó részben
vezették meg először
századokat", akik-
b munkát kellett vé-
le megalázó foglal-
t, hanem ők voltak
szörök nélkül bru-
és szidalmaztak. Az
pokol volt a zsidók
ketten-hárman sző-
g és szokás közből
sőbb, a szerencsétle-
a többiek visszama-
dők fordulását. Ha
másik a méltatlan
arosan panaszkodott
n. Menekülés nélkül
terítették.

sszu időn át Desszau
ta képviselője volt,
aztán Oranienburg
tságát, ahol a leg-
bántak el vele és
tették róla hogy va-
igrációban élő néme-
juttat el a táborok

rette a prágai sajtó
elmondotta, hogy a
ntrációs táborokról
enteni. Ez a könyv
megbízható adatok
i azt a szégyenletes
a kampószeresetek
eg Németországban.
mi igazságügyi mi-
dalmi főügyésznek
sok kegyetlenségnek
adatát fogja benn
ok lesznek, hogy a
ell borzadnia attól.
Hitlerék a politikai
tek.

gy a hitleri kormány
etartóztatták. Mint-
hely a sok politikai
a börtönben, a fog-
nőző elhagyott
el. Segert egy régi
vetették, ahol, ami-
a gyár, az üvege-
magaválta esutkák je
kazamataszerű hely
égyméter helyen
Az élelmezés gya-
nem tudott kívülől
ának, az egyszerűen
nyokat állandó nyug-
é, éjjel felzaklatták
gették a szerencsét-
következtében sokan
aga szemtanuja volt
fogoly az üllegek és
en meghalt. Egyike
karjaiban lehetne ki

zerveztek egy úgy-
dot". Borzalmas volt
terroristák milyen
éggel tombolták ki
zsidókön. Azonban
etek efféle vandaliz-
n olyan internálttal,
rezsimben politikai
bet játszott. Ide hoz-
olt képviselőt, az egy-
fiát, továbbá a szo-
szországi Landtag
t Ernst Heilmann.
Braunt. Mindezeknek
t az elmúlt német
ehozták őket túrniók
r közepén levetköz-
és a legrongyosabb,
t magukra ölteniök.
nra a „vörös zsidó
k. A parancsnok ki-
k az utasítást, hogy
„kezelés" alá vegyék.

bbels a propaganda-
előre meg akarja cá-
yvt és egy ugyneve
" című könyvet ké-
példányban, amit
ban és Európa szá-
is terjeszteni akar.
sinek szemelvényeket
a megtevesztő könyv
bban elutasította en-
Heinz Neustadtnek
nyilván a hitleri
pán áll.

**A Tatarescu-kormány átszer-
vezésének kulisszatitkai**

Bucuresti, január 31. A hetek óta be-
harangozott kormányáttszervezés ma
végre — egy nappal a parlament meg-
nyitása előtt — V. Sassunak az ipar
és kereskedelemi minisztérium élére va-
ló kinevezésével ideiglenesen nyugvó-
pontra jutott.

A problémának ebben a formában
való megoldása nem okozott nagyobb
nehézségeket, miután Sassuért nem
kellett senkit sem eltávolítani helyéről
s csupán Tatarescu miniszterelnöknek
kellett a rendelkezésére álló ipar és
kereskedelmi tereket átadni.

Csak a politika dzsungelének beva-
gottjai tudják, hogy a kormányáttszer-
vezés problémája — nem is olyan egy-
szerű, mint amilyennek azt a kívüll-
lők látják. A komplikációk még arra
az időpontra nyulnak vissza, amikor a
legfelsőbb alkotmányos tényező Tata-
rescut és nem dr. Anhelescut vagy
Bratianu dínut bizta meg a kormány
megalakításával.

*Harc a fiatalok és az öre-
gek között*

Az öreg liberálisok reakciója annak-
idején Dinu Bratianunak a párt elnöke
vé való megválasztásával jutott kife-
jezésre. Tatarescunak az az intenciója,
hogy csupa fiatal munkásokkal vé-
tesse magát körül, nem járt teljes si-
kerrel, sőt a kabinet megalakítása ko-
moly akadályokba ütközött. Végre hoz-
szu és mármár szakadással fenyegető
viták után létrejött a kiegyezés. Tata-
rescu pedig nem tudta sem Cipaiannat,
sem Dimitriut eltávolítani, sem a töb-
bi öregek és közöttük Sassu és Lapeda-
tu pretencióit teljesítetlenül hagyni.

Ugy látszik, a párt vezetésében az
„öreg" még mindig nagyobb súlyt
képviselek, mint a „fiatalok", akik ír-
tónak attól, hogy a fegyvelm felbori-
tásával a liberális párt a nemzeti pa-
rasztpárt sorsára jusson.

A nagy átszervezés küszöbén

Mégis — jól informáltak körök véle-
nye szerint — az a helyzet, hogy a
nagy átszervezésre rövidesen sor kerül
és pedig olyanformán, hogy a kormány
ból kiválik Cipaiannu, meg Dimitriu és
dr. Costinescu, akinek személyéhez
Bratianu és Xenii, akilhez viszont Ta-
tarescu ragaszkodik — fogják elfog-
lalni.

Ezenkívül változások lesznek a többi
tárcák körül is. Lapedatu, aki egyma-
ga képviseli Erdélyt a kormányban,
teljes tárcát kap. Kiegyensúlyozása
képpen annak, hogy a Beszarabiát kép-
viselő Inceulet, a belügy fontos tárcájá-
nak birtokosa. Valószínű, hogy Lape-
datu a kettőbe szelt közoktatás és kul-
tusztisztviselői tisztségéből a kultusztárcát
fogja megkapni.

Az eddig elégedetlenkedő Nistort,
aki Bukovinát képviseli a liberális
pártban, a szenátus elnöki tisztségével
kárpótolták s így a nem nagyon komo-
lyan vett kisebbségi minisztérium ve-
zető nélkül maradt.

Szó van arról is, hogy Xenit a Ban-
ca Nationala kormányzói állásával
kárpótolták, ami felér egy miniszteri
tárcával, ám a dolog nem olyan egy-
szerű, mert a jelenlegi kormányzó, C.
Angelescu, akivel az udvarnál is szim-
patizálnak, még ezideig nem mondott
le s úgy látszik, hogy nem akarják ve-
le is megismételni a Dobrescu esetet.

*Dimitriu miniszterségének
históriája*

Ami Dimitriu és Cipaiannak a kor-
mányból való kilépését illeti, az első
nél egy inkább anekdotának, mint ko-

**Filléres
nyelvkurzusok**

jelentkezőit felkérjük, hogy tanrend-
jük végleges megállapítása végett
fáradjanak a „Libro" kölesónkönyv-
tárba (Str. Memorandului 6., udvar).
A kurzusok február 2-án kezdődnek.

molynak tekinthető okot emlegetnek.
Eszert Dimitriuból a liberális párt
először 1926-ban csinált minisztert,
amikor a Stirbey kormányba delegál-
ták és pedig azért, mert éppen egy
szürke és jelentéktelen ember delegá-
lása volt az intenció. Amikor a rövid
lélegzetű Stirbey kormány után Jonel
Bratianu következett, ez Stirbey her-
ceg iránti tisztelete jeléül megtartot-
ta kabinetjében Dimitriut.

Jonel Bratianu halála után Vintila
Bratianu bátyja iránti kegyeletből nem
változtatta meg a kormányt. Dimitriu
tehát továbbra is miniszter maradt.

1933-ban Duca ugyancsak elődje,
Vintila Bratianu iránti kegyeletből
hagyta meg kormányában a régi gár-
da jelentős részét, többek között a tőm-
zsi és nagyothalló Dimitriut. Kegye-
letsértésnek tekintette volna Tatarescu
is, ha megváltoztatta volna Duca kabi-
netjének arculatát. S Dimitriu tovább-
ra is a helyén maradt.

*A két „öreg" sorsa meg van
pecsételve*

Ugy látszik azonban parancsoló kö-
rülmények játszottak közre, hogy még

**Jogi helyzetének tisztázá-
sát kéri a németországi
zsidóság Hitler kancelliáiról**

**A német zsidók birodalmi képviselete memorandumot
nyújtott be a német kormánynak a zsidóság sérelmei-
ről és követeléseiről**

Berlin, jan. 31. A németországi zsi-
dók jogilag elismert birodalmi képvise-
lete, mely magában egyesíti az ősz-
szes zsidó szervezeteket és testületeket
hivatalos uton memorandumot nyuj-
tott be a birodalmi kormánynak, mely-
ben behatóan ismerteti a németorszá-
gi zsidók helyzetét és a zsidóság igaz-
ságos beillesztését követeli az új állam
politikai, kulturális és gazdasági éle-
tébe.

A német zsidók birodalmi képvisele-
te a memorandum egy-egy számozott
példányát elküldötte Hitler kancellár-
nak és a kormány tagjainak is külön-
külön. A memorandumhoz dokumentu-
mokat és adatokat csatoltak, melyek
eklatánsan bizonyítják, hogy mily nagy
méretű antiszemita propaganda folyik
még ma is egész Németországban és
hogy ez a propaganda a zsidó egzisztén-
ciák teljes összeomlását eredményezik

URANIA
Általános közkiyánatra vetíti a sze-
zón legbájosabb operettjét:
Valcerháboru

STAUSS JÁNOS és LANNER JÓ-
ZSEF eredeti zenéjével, főszererek-
ben: WILLY FRITSH, RENATA
MÜLLER, PAUL HÖRBIGER.

is napirendre került az átszervezés. Al-
lítólóg ugy Dimitriu, mint Cipaiannu
helyzete már Tatarescu deignálásakor
megpecsételtett. A két „öregnek"
számító liberális ugyanis a párt presz-
fízst feltette, amikor a tul fiatal és a
politika létráját még végig nem járt
Tatarescu miniszterelnöksége fölötti
aggódmát kifejezésre jutatta. Annak
idején a két „öreg" kardoskodott a leg
jobban Tatarescu ellen, olyannyira,
hogy közbelépésük szinte palatoforra-
dalmat idézett elő. Ugy látszik tehát,
ezért vált lehetőtlenné Tatarescuval
való együttműködésük.

Ha ma nem következett még be Di-
mitriu és Cipaiannu kiválása a kormány-
ból és a beharangozott átszervezés, ez
csak Dinu Bratianu ellentállásának tu-
lajdonítható, amelyet tegnap a minisz-
terelnökkel folytatott tárgyalása so-
rán juttatott kifejezésre.

Tatarescu egyelőre még engedett, de
a hozzá közelálló körök úgy tudják,
hogy legfeljebb egy hónapon belül ki-
fogja erőszakolni a párttól a nagy kor-
mányáttszervezést. (h. e.)

A többi vezetőségi tagok mondták el ez-
után ugyanazt, amit a törvényszék előtt
és a tárgyalások során már az Uj Kelet
is ismertett.

Dr. Ilea Ioan ügyész rövid vádbeszédet
tartott és kérte a felmentő ítélet megvál-
toztatását, a vádlottak elítélését. Glasner
védői emelkedtek ezután szólásra és bizo-
tolták, hogy a Glasner Akiba letartóztá-
tása és méltatlan meghurcolása

**a legközségesebb agentprovokatori
munka volt.**

Ismertették a gabella harc okait és egyes
fázisait és kefejtették, hogy miért kell a
hitközségnek intézményeik fenntartására
a gabella pénz. Az a harc, amely a régi
szefárd hitközség és az anyahitközség kö-
zött fennállott, szükségessé tette a rend-
őrség beavatkozását. Clonta Jenő dr. azon-
ban

**tüllépte azokat a határokat, amelye-
ket mint hatósági személy megenged-
hetett volna magának**

és ezzel a beugratással akarta kompro-
mittálni a hitközség főabbját.

A védők végül az ügyészi fellebbezés
elutasítását kérték. Az utolsó szó jogán
senki sem emelkedett szólásra, majd a tá-
nás visszavonult és félegykor hirdette
ki ítéletét, melyben elutasította a felleb-
bezést és felmentette a vád és annak kö-
vetkezményei alól egy Glasner Akibát,
mint a hitközség vezetőségét, Ilea Ioan
főügyész megnyugodott az ítéletben és ez
jogerőssé vált.

— A pápa tilalmat adott ki a fajanti-
szemita irodalom ellen. Bécsből jelentik:
Az osztrák távirati iroda értesülése sze-
rint a vatikán felszólította a németorszá-
gi katolikus egyházközségeket, hogy az
összes katolikus könyvtárakból és a
katolikus családok házikönyvtáraiból tá-
voítsák el Theodor Fritsch „Handbuch
zur Judenfrage" című antiszemita köny-
vét.

— Einstein Roosevelt elnök vendége
a Fehér Házban. Washingtonból jelen-
tik: Roosevelt elnök tegnap kihallgatá-
son fogadta Albert Einstein professz-
szort és feleségét. Az Egyesült Allá-
mok elnöke behatóan informáltatta ma-
gát Einstein kutatásai felől, majd
megmutatta a professzornak képmei-
szeteit és műtárgyakból álló gyűjtemé-
nyét. Roosevelt végül meghívta Ein-
steint és feleségét, hogy legyenek a
vendégei a Fehér Házban. Einstein és
felesége a meghívást elfogadták. A Né-
metországból kiűzött zsidó tudós kitün-
tetése az Egyesült Államok elnöke ré-
széről egész Amerikában mély hatást
váltott ki s különösen diplomáciai kö-
rökben tulajdonitanak ennek nagy je-
lentőséget.

**Jogerősen felmentette a tábla
Glasner Akibát és a hitközségi
vezetőséget a vesztegetési
vád alól**

**Glasner Akiba drámai hatású beszédben ismertette az ellene
indult hajszát**

Cluj, január 31. (Az Uj Kelet tud.) Is-
meretes, hogy a Glasner Akiba elúji fő-
rabbi ellen kétévvel ezelőtt megindult
vesztegetési per a meghurcolt főrabbi fel-
mentésével és a törvényszék előtt történt
teljes rehabilitálásával végződött. Ezzel
azonban nem fejeződött be ez a különös
per, mely a hitközség gabella-harcaiból
nyerte eredetét, és egyes hatósági ténye-
zőknek alkalmat adott rá, hogy a leg-
igaztalanabb rágalmakkal illessék a fő-
rabbit és a hitközség vezetőségét. Col-
fescu ügyész ugyanis a törvényszék fel-
mentő ítéletét megfellebbezte és az ügy
most került tárgyalásra a tábla előtt.

A tábla második tanácsánál dr. Zaha-
ria Emil tanácselnök vezette a tárgya-
lást. Az ügyészi székben dr. Ilea Ion tá-
blai ügyész jelent meg, míg a vádlottak
védelmét dr. Fischer Tivadar, dr. Milea
Juon és dr. Dan Parten látták el. Glasner

Akiba és „vádlott társai" a hitközség ak-
kori elnöki tanácsának összes tagjai, már
a kora délelőtti órákban megjelentek a
tárgyalóteremben.

Glasner Akiba főrabbi hallgatták ki
elsőnek, aki magyar nyelven ismertette
az ellene indult hajszát és világított rá
a dr. Clonta Jenő akkori kvesturái tit-
kár és a hitközség vezetősége között folyt
tárgyalásokra. Drámai erővel mutatott rá
a főrabbi arra, hogy
milyen esalárd módon ugrasztották
be és hogyan éltek vissza naivságá-
val.
Mintegy félóraig tartó vallomásban ismé-
telte meg azokat az állításait, amelyeket
a törvényszék előtt is mondott és ame-
lyek akkor is nagy feltűnést keltettek.
Glasner Akiba szavai láthatólag mély be-
nyomást gyakoroltak a tanács tagjaira.

**Lakása
berendezésének**

**megvételénél le-
gyen ÓVATOS!!**

**Áldozzon
többet, de
vegyen jót!**

Székely & Réti

**BUTORGYÁR Rt.-től Targu-Mures.
Fiékok: BUCURESTI-BRASOV**

SPORT

A Haggibbor ökölvívó
szakosztálya vasárnap
tartja első házi
versenyét

Cluj, január 31. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor klubhelyiségében szokatlannul nagy számú fiatal sportoló van jelen. A hatalmas nyilvánosságot a nemrég alakult ökölvívó szakosztály teljes létszáma képezi, amely Gyémánt tréner mesteri irányítása mellett szorgalmasan tréningezik. Az ifjú szakosztály vasárnap bemutatóversenyt rendez, amelyen felvonul a gárda legifjabb csoportja is, a gyermekcsoport. Egészen rendkívül látványt képez, amint az apró ökölvívók hatalmas bokszesztüjükkel egymást „simogatják”. De ambicionálják a bemutatót a felnőtt boxolók is, akik igen komoly előrehaladásról tesznek tanúságot és sok dícsőséggel fogják meg gyarapítani a Haggibbor sikereit.

A bemutatóversenyen, mely vasárnap este 8 órai kezdettel a Haggibbor klubban, Calea Victoriei 10. szám alatt lesz, a KKASE néhány vendégboxolója is indul. A házi versenyen gyermekverseny is lesz, ami külön is növeli az érdeklődést.

Sporthírek

A jéghekkj Európa- és világbajnokságra 13 résztvevő nemzet adta nevezését. Tizenegy európai nevezőt három csoportba osztják. Az első két helyezett minden csoportból összerakul a kanadai, illetve az USA válogatottnak. Kilenc nap alatt 29 mérkőzést fognak játszani.

A magyar atlétikai bajnokságokon ez évtől kezdve ismét kizárólag csak magyar állampolgárok vehetnek részt. Egyébként a magyar kormány ígéretet tett a Labdarúgószövetségnek, hogy anyagi támogatással is lehetővé fogja tenni a magyar válogatottnak a futballvilágbajnoki küzdelmekben való részvételét.

SZERKESZTŐI
ÜZENETEK

Egy előfizető Buia-Sprje, Romániában egyetlen héber övönöképző van Cernautiban, ahova kérdéseivel fordulni sziveskedjék. Címe: Kálmán Gronich secretar Cernauti, Str. Wilson 8.

M. K. Bistrjita, A kért cím: Toneria Mecanica Riojana S. A. Logrono Sania Spanyo'ország. Evi szükséglete 70 vagon.

J. F. Sibiu, Első levelére január 23-ji lapunkban válaszoltunk. Nem ismerjük ügyét, de azt hisszük, hogy a Joint európai központja illetékes, melynek címe: American Joint Distribution Committee Paris, Rue Teleran 19. Egy konkrét esetből kifolyólag azonban azt a tanácsot adjuk, hogy forduljon a Joint erdélyrészi központjához: Zsidó Árvagon-dozó Cluj, Str. Paris 38., mert a párizsi központ amugyis az illetékes ország ki-remendőségének osztja ki a beérkező ügyek elintézését. Ha ellenben speciálisan amerikai ügyről van szó, írjon vagy a párizsi központnak vagy „American Joint Distribution Newyork” címre.

— Irodalmi törvényszék Shblom Asch trilógiájáról. Mint megírta az Uj Kelet, február 5-én irodalmi törvényszéket rendez a clujji Academith Barisszia Schalom Asch Pétervár—Varsó—Moszkva c. regénytriógiája felett. Az irodalmi törvényszéket Danzig Hilléj vezeti be. A vádat Fucht Ferenc, a védelmet Noel Ferenc képviselik, míg a vád koronatanuja Kaszner Rezső, a védelemé Salamon László. Az esküdtszék tagjai: dr. Hamburg József, dr. Ligeti Sándor, dr. Marton Ernő, Szabó Imre, Weinberger Nándorné és dr. Weisz Sándor. Az irodalmi törvényszék február 5-én este 9 órakor veszi kezdetét a Sa'om Clubban. Akik meg akarják hallgatni az irodalmi törvényszéket, jelentsék be meghívóra való igényüket az 505. számú telefonhoz.

Egyre fenyegetőbb méreteket
öltenek a nyugat- ausztráliai idegen-
ellenes zavargások

London, január 31. Nyugat-Ausztráliában az idegenellenes zavargások átterjedtek Perthre. Különösen nagy az elkeseredés a csehszlovák és lengyel bevándorolt bányamunkások ellen, akik éhbérékért hajlandók munkába állani. A támadó csoportok és az üldözöttek közötti tüzharcok fejlődtek ki. Egy csoportot kizsorítottak a városból, az üldözöt-

tek beásták magukat és valóságos lövész árokharccal lepték meg a benszülött támadókat. A városban két külföldi üzletet kiraboltak és felgyújtották. Rendőri karhatalom beavatkozása sem tudott teljesen véget vetni a zavargásnak. A tüzharcokban egy angol és egy külföldi életét veszítette és sokan megsebesültek.

KÖZGAZDASÁG

Harmíncezer lejre redukálják
a Banca Nationala-fiókok deviza-
kiutalási jogát

A kontingentálás új alapelvei

Bucuresti, január 31. Miközben a Bratianu Dinu elnöklété alatt működő gazdasági bizottság az árubehozatal és kompenzáció kérdését tárgyalja, a Banca Nationala már előre életbe léptette legszigorúbb intézkedéseit, melyek a devizakiutalásokat és kéréseket a legnagyobb megszorításokkal eszközözi. A Banca Nationala kérése, mint ismeretes, az volt, hogy a kormány a kontingentálás eddigi rendszerét még jobban szigorítsa meg. A következőket kérte a Banca Nationala:

1. Minden olyan áru behozatalának megtiltását, amelyet az országban is gyártanak (részgálic, papír, üveg, keményítő, stb.)
2. Új gyárak alapítására vagy a meglévő termelőkapacitásának emelésére szolgáló gépek behozatalának megtiltását, mert a belföldi gyárak jelenlegi kapacitásukkal teljes mértékben fedezik a szükségletet és ipari túlprodukcióna nincs szükség.

3. A luxus és nem okvetlen közszükségleti cikkek behozatalának betiltását.
4. Elsősorban és a fizetőképesség arányában lehetőleg csak nyersanyagok, félgyártmányok és olyan eszközök behozatalát engedélyezzék, amelyekre a belföldi iparnak szüksége van. Ezzel szemben a készáru behozatalának teljes megtiltását javasolja a Banca Nationala.

A Banca Nationala memorandum alapján a gazdasági bizottság már meghozta elvi döntését. Elvként leszögezte Bratianu Dinu elnöklete alatt a bizottság, hogy a belföldi ipar üzemfolytonosságához szükséges nyersanyagot kivesszi az árubehozatal korlátozása alól.

A gazdasági bizottság határozata azonban csak elvi jelentőségű, mert a kompenzáció, mely a Banca Nationalától függ, csak korlátozza a nyersanyagok behozatalát. A Banca Nationalának új rendelete értelmében az áruszállításokból eredő devizateleki kiutalási jogát csak bizonyos korlátok között engedi át

a Banca Nationala fiókjainak. Eddig 50 ezer lejig terjedt a Banca Nationala fiókjainak kiutalási joga, most a Banca Nationala ezt az összeget megszorította 30 ezer lejig. A 30 ezer lejt meghaladó tételeket a fiókok a központnak küldik fel. Így alaposan sikerült korlátoznia a Banca Nationalának a nyersanyagbehozatalát, annak ellenére, hogy a kormány gazdasági bizottsága elvileg másképpen döntött.

A Banca Nationala álláspontja, mint ismeretes, az, hogy az ország külkereskedelmi mérlegének aktivitása érdekében felül kell ügyelni, hogy milyen országokból hoznak be a kérdéses nyersanyagot. Ebből a szempontból három kategóriába osztották a velünk kereskedelmi összeköttetésben levő országokat. Az első kategóriába az olyan államok kerülnek, amelyekkel szemben kereskedelmi mérlegünk kedvező. A második kategóriát azok az államok képezik, amelyekkel szemben kiegyensúlyozott kereskedelmi mérlegünk van, a harmadik kategória pedig azoknak az államoknak névsora, amelyekkel szemben Románia kereskedelmi mérlege passzív. A Banca Nationala az időnként változó helyzet szerint mérlegeli a devizakiutalási kéréseket, illetve a kompenzáció lehetőségét.

A többi árucikkekre a kontingentálást továbbra is fenntartják, de a készáru behozatalát csak a piac reális szükségleteinek arányában fogják engedélyezni. Az engedélyeket a kereskedelmi és iparügyi minisztérium fogja adni, aki azonban előzőleg kikéri az erre a célra megalkított bizottság véleményét.

Február 1—10
mindennap

nézze meg a Lepage potom vásár
olcsó kirakatait!

Lepage potom-
vásár

Febr. 1—10

rengeleg értékes

magyar

német

francia

könyv, kotta, díszmű

potom-olcsón

LEPAGE-nál

Cluj

Febr. 1—10

Siessen ami elfogy,
pótolhatatlan.

A konverziós törvény és a háztulajdonos kereskedők. Kaptuk a következő sorokat: „Igen tisztelt főszerkesztő ur! Tisztelettel felhívom szíves figyelmét a konverziós törvényvel kapcsolatos kérdésekre. Az iparos és kereskedő társadalom mostoha sorsán az új konverziós törvény kellene, hogy segítsen. Az összes kereskedők és iparosok egyesületei karöltve a kereskedelmi és ipar kamarákkal, memorandummal és monstre küldöttséggel kellene, hogy az illetékes minisztériumot felkeressék, hogy felhívja a kormány figyelmét arra, hogy a hozandó új törvénnyel ne feledkezzen meg, mint elődjeik tették, a kereskedő és iparosoktól sorsáról. A legutóbbi konverziós törvényből az ipari és kereskedői foglalkozású háztulajdonos polgárokat teljesen kizárták azon a címen, hogy ezeket a kénysergyengeségi törvény védte. Ezzel szemben a kénysergyengeségi törvény a háztulajdonos iparos és kereskedő prioritást és bekebelezett telekkönyvi adósságát nem veszik figyelembe, tekintettel arra, hogy ezt a kölcsönt nem kereskedelmi célra vette fel, ezért nem esik kénysergyengeség alá. A konverziós törvény viszont kizárja a kereskedőket és iparosokat azon a címen, hogy a kereskedő és iparos nem esik konverzió alá mert üzleti célra vette fel a kölcsönt. Ki védi tehát a háztulajdonos kereskedőket és iparosokat? Sem a konverzió, sem a kénysergyengeségi törvény. A szó szoros értelmében két szék között a pad alatt maradnak. Ezen a visszas helyzetben a törvényes gondolat nevében segíteni kell. Tisztelettel Rosenberg David Brasov.”

— A párizsi taxifőnök tüntetnek a benzindók emelése miatt. Párizsból jelentik: A tegnapi nap folyamán nagy feltűnést keltett az Opera előtt lefolyt tüntetés. Több, mint háromezer gépkocsis vonult fel az Opera elé. A sofőrök kiszállottak a kocsikból, melyeket forgalmi akadályoknak otthagytak az utcán, miközben hangos kiáltással tüntettek a benzindók emelése miatt. A tüntetés több órán át tartott és ez alatt az idő alatt teljesen megbénult a forgalom az Opera előtt.

— Ma este az Arisona tánctrió lép fel az Ujságíróklubban. Az Ujságíróklubban ma este, a rendező csütörtöki hangverseny ciklusban kizárólag tánc foglalkozás lesz az est műsorán. Az Arisona tánctrió négy szerezővel, keltő számmal szerepel és pedig: Strauss zenéjére egy egyéni kreációja bécsi valcirt, akrobatikus táncduettet, amerikai dzsessztriót és végül egy nagyhatású magyar táncot lejtnek. Mindegyik számhoz külön stílusban jelennek meg a parketten a táncosnők, akik Clujról egyenesen Budapestre mennek, ahova hosszabb időre köti szerződésük. A produkciót este 10 órakor kezdődnek. Felkérjük az alkalommal az összes tagokat, hogy tagsági igazolványukat hozzák magukkal, ezenkívül arra is felhívjuk figyelmüket, hogy kizárólag hozzátartozóikat, feleségüket és hangsúlyozottan felnőtt leányukat hozzák magukkal. Itt figyelmeztetjük a tagokat, hogy csak egy vendéget vezethetnek be. A klub vendéglátósági joga csak három alkalomra szól s így azok akik már a klub háromszori vendéglátási jogát igénybevévezték, az ügyrend értelmében többször nem vehetik igénybe a klub vendéglátását.

A N
harNövekedés
duplájá

Mer

Bucuresti, tud.) Amikor szerte bankkört ért el tetőpontra a pénzügyi zűrt megvált hivatalosan döntött ez a határozat a kormány részéről. A lejárvó hivatalosan a költségvetésben másként állt a kormány részéről, hogy a költségvetés károsan változtatja. Elkezdte a költségvetés módosítását és a hitelt a devizák értékelésére utolsó pillanatra a pénz és a tőke másként kimerülésétől a körökben az akkori kormány hatalmat illető hibát azonban vették el és földi szakért.

Ennek a nyelvének csak a utján volt a fedezet minál nagyobb a nehéz körülmények eredményeként a Nemzeti Bank napokban a számlák letiltásának eredményét.

Legörvend növekedése 31-es mérleg deviza stókból az 1932-ben szemben a tekintetbe az összes adósság jelentőségét örvend.

Még egy Bank politikát. A spekulatív vényeknek (a Franciát) a speciális ben kétszer az elmultró millió lejtől fedeztet nem bizonyos kiegyenlítés létesíteni.

Nem utó állásnak zeti Bank vel szembe hogy a N marván az olykor az rült lényeg felgyósított bi előle magát. Ez rendelkezés (a külföldi ványaiból delvezt stb.) mics magát tel.

Igy köv forgalomb pontiából ben 1933 lomban, r

Megjelent
Ch. N. Bialik

a legnagyobb élő héber költő történelmi szövege a zsidó néphez:

Halacha és Agada

Dr. Kohányi Rezső magyar fordításában.

Ára 10 lej

Megrendelhető az Aviva-Barisszia Nőszíínház Cluj, Calea Regele Ferdinand 32 (II. emelet)

potom-sár

1-10

értékes

francia

otta, díszmü

m-olcsón

GE-nál

Cluj

1-10

ami elfogy.

pótolhatatlan.

törvény és a háztulaj... Kaptuk a következő... szertelt főszerkesztő ur!... vom szives figyelmet... rvennyel kapcsolatos... paros és kereskedő tar... sorsán az új konver... ene, hogy segítsen. Az... k és iparosok egyesü... kereskedelmi és ipar... morandummal és mon... el kellene, hogy az il... lériumot felkeressék... kormány figyelmét ar... ndó új törvényről ne... mint elődjük tették... iparososztály sorsáról... verziós törvényből az... edői foglalkozásu ház... rokat teljesen kizár... n, hogy ezeket a kény... vnyét védi. Ezzel szem... egyezségi törvény a... paros és kereskedő pü... kebelezett telekkönyv... m veszik figyelembe... hogy ezt a kölesóni... ni célra vette fel és... kényszerregeység alá... törvény viszont kizárja... és iparosokat azon a ci... reskedő és iparos nem... aját mert üzleti célra... önt. Ki védi tehát a... kereskedőket és iparoso... verzió, sem a kényszer... ny. A szó szoros értelm... között a pad alatt ma... visszás helyzetben a tör... névben segíteni kell... enberg Dávid Brasov."

axisoförök tüntetnek a... elése miatt. Párizsban... napi nap folyamán nagy... az Opera előtt lefolyt... mint háromezer gép... az Opera elé. A söfő... a koesikból, melyeket... lyoknak otthagytak az... ben hangos kiáltással... zsinadók emelése miatt... óráh át tartot és ez... látt teljesen megbénult... Opera előtt.

Arisona táncot lép fel... ban. Az Ujságíróklubban... s csütörtöki hangverseny... ág tánc foglalja le az... Arisona táncot négy... ó számmal szerepel... enéjére egy egyéni krea... t, akrobatikus tánc... kai dzsessztriót és végül... magyar táncot lejtenek... mhoz külön stílusában... a parketten a táncosnők... venesen Budapestre men... zőbb időre köti szerződés... k este 10 órakor kez... rjük ez alkalommal az... hogy tagsági igazolvá... magukkal, ezenkívül arfa... velmüket hogy kizárólag... t, feleségüket és hang... ott leányukat hozzák ma... gvelmeztetjük a tagokat... vendéget vezethetnek be... látogatási joga csak há... ra szól s így azok akik... romszozi vendéglátási jo... ték, az ügyrend értelmé... m vehetik igénybe a klub...

A Nemzeti Bank egyéves harca a lej stabilitásáért

Növekedett a lej fedezeti stókkja, kevesedett a bankjegyforgalom és duplájára emelkedett a külföldi hitelek kifizetésére szolgáló alap

Mennyi devizát engedélyeztek a január-áprilisi negyedévre

Bucuresti, január 31. (Az Uj Kelet tud.) Amikor a gazdasági krízis világ szerte bankbukások hosszú sorozatával ért el tetőpontra, minden ország megfélelő pénzügyi intézkedésekkel igyekezett megvédeni valutáját. Romániában hivatalosan 1932 május 15-án kezdődött ez a harc a krízis ellen, amikor a kormány az első devizatilalmat elrendelte. A lej megvédése azonban csak hivatalosan kezdődött ezzel, mert a valóságban már 1931 őszén indította meg a kormány az intézkedések hosszú sorát, hogy a külföldön már teljében álló káros romániai kihatásait ellensúlyozza. Ekkor bukkott meg a Creditanstalt és tulajdonképpen innen lehet számitani a hitelélet nemzetközi válságát. A devizák ellenőrzésére nálunk csak az utolsó pillanatban került sor, amikor a pénz és a deviza külföldre menekítése már-már a lej fedezetének végső kimerülésére vezethető volna. Gazdasági körökben még ma is hibáztatják az akkori kormányt, hogy a devizatilalmat ilyen későn léptette életbe. A hibát azonban a külföldi szakértők követték el és az a kormány, mely a külföldi szakértők véleményére hallgatott

Ennek a hibának volt a következménye, hogy a lej árfolyamának megvédése csak rendkívül nehéz erőfeszítések után volt elérhető, mert ekkor már a fedezet minimálisra zsugorodott. Annál nagyobb a jegybank érdeme, mely a nehéz körülmények között is nagy eredményekkel vezette le a lej megvédésének kampányát. Ezt bizonyítja a Nemzeti Bank múltévi mérlege, mely a napokban jelent meg és a statisztikai számokkal mutatja ki a lej stabilitásának érdekében folytatott munka eredményét.

Növekedett a lej fedezeti stókkja

Legörvendetesebbnek a lej fedezetének növekedése tekinthető. Az 1933 december 31-es mérlegben a fedezeti arany és arany deviza stókk 10.153 millió lejjelel szerepel az 1932-ben kimutatott 10.025 millióval szemben a növekedés nem jelentékeny, de tekintetbe véve a körülményeket és az összes adós államok mérlegében mutatkozó jelentékeny eséseket, ezt az emelkedést örvendetesnek kell tekinteni.

Duplájára ugrott a külföldi hitelszelvények alapja

Még egy jelenség mutatja a Nemzeti Bank politikájának meglehetően jó eredményét. A speciális külföldi tartozások szelvényeinek kiegyenlítésére szolgáló alap (a Franciaországban és Svájcban fennálló speciális hitelek alapja) az új mérlegben kétszer olyan összeggel szerepel, mint az elmúlt évben, 2186 millió lejjelel, 1247 millió lejjelel szemben. Tehát nemcsak a lej fedezeti stókkját tudta biztosítani, hanem bizonyos kivételes külföldi hitelek kiegyenlítésére is megfelelő alapot tudott létesíteni.

Csökkenett a bankjegyforgalom

Nem utolsó sorban annak az erős ellenállásnak tudható ez be, amelyet a Nemzeti Bank a kinstárú állandó követeléseivel szemben mutatott. Ennek ellenére, hogy a Nemzeti Bank nem vonhatta ki magát az erkölcsi kötelezettség alól, hogy olykor az állam segítségére siessen, sikerült lényegesen csökkenteni az államnak felváltott előlekeket anélkül, hogy tovább bí előlekekre túlsúlyt engedélyezett volna magát. Ezeket az összegeket rendszerint rendelkezésre álló alapokból folyósították (a külföldi kölcsönök alapjainak maradványaiából, a pénzügyi törvényben engedélyezett nézcsevségek kibocsátásával, stb.) mie kihelyezési politikával sikerült magát teljesen lefedezni.

Igy következhetett be, hogy a bankjegyforgalomban is — a Nemzeti Bank szempontjából — kedvező a helyzet, amennyiben 1933 végén kevesebb pénz volt forgalomban, mint egy évvel ezelőtt. A Nem-

zet. Bank legutóbbi mérlege ugyanis 21.218 millió bankjegyforgalmat mutat ki az előző évi 21.593 millióval szemben.

Amikor a Nemzeti Bank részletesebb jelentései nyilvánosságra kerülnek át lehet majd látni az egész pénzügyi politikát, mely 1933 január 1-től december 31-ig a bank munkáját jellemezte. Addig csak a bank most megjelent mérlegének kritikájából vehetjük ki ezeket a dolgokat, annak igazolására, hogy a lej a két éves krízis ellenére, mely a sorozatos romániai bankbukásokkal már-már katasztrófával fenyegetett, a lejnek teljesen sikerült megőriznie stabilitását és helyzete jóval előnyösebb, mint a hasonló gazdasági berendezkedésű államok helyzete.

Engedélyezett devizák

Kereskedők	6,268.292
Iparosok	6,609.017
Bankok	10.680
Magánosok	2,615.444
Állami intézmények	
és autonóm pénztárak	3,147.361
Összesen	18,652.794

A kérvényezett devizák közül tehát engedélyeztek cca 40 százalékot. Országokként a devizakiviteli engedélyek a következőképpen oszlanak meg.

Anglia 3,904.074, Ausztria 369.066, Belgium 2,174.118, Csehszlovákia 22.250, Svájc 418.018, Franciaország 5,568.707, Németország 268.166, Jugoszlávia 14.425, Olaszor-

Reuma, spanyolnátha, neuralgia ellen kipróbálta már ezt a francia készítményt?

Próbálja meg — csodákat művel!

Rhodinet — az „Usines du Rhône” készítményét — minden háztartásban meg kellene találni, hogy legyőzze a betegségeket, amelyek az időjárás változásával járványosakká válnak: torokfájást, spanyolnáthát, reumatikus fájdalmakat, neuralgiát, migrént. A Rhodine hatásának biztonságáról és gyorsaságáról azonnal meggyőződik, ha egy tablettát egy pohár vízbe dob és megfigyeli, mily gyorsan olvad fel. Teljesen nyugodtan szedhet egy adagot, mert Rhodine iztelen és abban különbözik a többi szertől, hogy nem izgatja a gyomrot, sem a szívet és nem fárasztja a veséket.

Rhodine kapható az ország összes gyógyszerüzében és drogériában. Egy 20 tablettát tartalmazó alumínium tubus ára... Lej 26.— csak. Egy 4 tablettát tartalmazó alumínium tüti ára... Lej 8.50

RHODINE

Bucuresti, január 31. A Nemzeti Bank most tette köze a január-áprilisi negyedévre megállapított devizakiviteli engedélyekről készített statisztikáját. A statisztika a következő számokat mutatja:

Visszautasított devizák

Kereskedők	11,563.400
Iparosok	15,002.882
Bankok	
Magánosok	920.389
Állami intézmények	
és autonóm pénztárak	
Összesen	27,487.690

szag 1.213.975, Hollandia 256.896, Palesztina 759.882, Lengyelország 2.140.055, Spanyolország 238.569, Törökország 190.065, Amerikai Egyesült Államok 1,058.678.

A legtöbb devizát tehát Franciaország, Anglia, Belgium, Lengyelország, Olaszország és Amerika számára engedélyezték.

Vasárnap tartja meg tisztújító közgyűlését a Zsidó Nemzeti Szövetség cluji helyicsoportja

Cluj, január 31. Fischer Lipót halála óta üresen áll a Zs. N. Sz. cluji helyicsoportjának elnöki széke. A helyicsoport vezetősége a kegyelet jelölül nem töltötte be eddig Fischer Lipót helyét és bevárta az időt, amíg az egész vezetőség mandátuma lejár. Ennek megfelelően a helyicsoport vezetősége február 14-re tűzte ki a közgyűlést, mely új vezetőséget fog választani a helyicsoport élére. A közgyűlés vasárnap délelőtt 11 órakor

lesz megtartva az Aviva-Barisszia Str. N. Filipescu 1. szám alatti helyiségében.

A közgyűlés keretében a vezetőség be számolóján kívül megvitatás alá kerülnek az erdélyi eionista mozgalom problémái is. Ennek a közgyűlésnek új irányt és lendületet kell adnia nemcsak a cluji, hanem az erdélyi eionista mozgalomnak is, melynek élében mindig centrális szerepet töltött be a cluji eionisták tábora.

Nem tették át polgári bírósághoz a Duca-merénylet miatt letartóztatott cluji diákok ügyét

Továbbra is hadbírósg tárgyalja a bűnpert

Cluj, január 31. A sinajai merénylettel kapcsolatban Clujon letartóztatott négy egyetemi hallgató ügyének tárgyalását ma folytatta a cluji hadbírósg Dan Artur tanácsa. Az első tárgyalás emlékezetesen január 15-én volt. A négy egyetemi hallgató hatóság el'eni erőszak, titkos társaságban való részvétel és az állam és magasarangu állami hivatalnokok ellen tervezett összeesküvéssel vádolták. A négy vádlott közül Popa Emil jogászt, Caranicu Nicu bölcsészt és Serbu Joan orvos-tanárhallgatót december 30-án délelőtt tartóztatták le, míg Serbu Constantin jogászt december 30-án éjjel vitték el lakásáról a rendőrség emberei.

Ugyancsak vád alá helyezték a négy egyetemi hallgatót azért is, mert az ügyészségi fogházból levelet intéztek a vezetőügyészhez, melyben kikelnek az

ellen a bánásmód ellen, amiben a fogházban részük van és kérték a vezetőügyészt, hogy adják meg nekik a törvény szerinti jogokat. Végül pedig azzal is vádolják a négy diákok, hogy ők ragasztották ügyészségi céljuk falára Duca gyilkosának, Constantinescunak és Zelea Codreanunak ujságából kivágott fényképét.

A január 15-i tárgyaláson a diákok elismerték a terhükre rótt bűncselekményeket, egyedül a gyilkosok fényképeinek felragasztását tagadták. Eredetileg a Marzescu törvény 1. 2 és 11. szakasza alapján helyezték vád alá a diákokat, amely 5 évtől 10 évig terjedő büntetéssel sújthatja a vádlottakat és csak az enyhítő körülmények figyelembe vételével lehet a minimális büntetés felét, azaz két és fél évet kiszabni. Negulescu ügyész indítványára a bi-

róság a vádlottakat kivonta a Marzescu-törvény alkalmazása alól és csak a hatóság elleni erőszak címén a regáti BTK, 182. paragrafusára, valamint a katonai büntetőtörvény 128. szakasza alapján helyezték őket vád alá. Az iratok át tanulmányozása végett a tárgyalás folytatását január 30-ra halasztották. A tárgyalás elhalasztása után a védőügyvédek: dr. Aurel Buteanu, dr. Moldovan Valer, dr. Hariton Moldovan, dr. Bratu Asszony és dr. Victor Ancusa egy írásbeli kérelmet terjesztettek fel Prodan hadtestparancsnokhoz, melyben kérték a vádlottak szabadlábrahelyezését. Ez az akció azonban eredménytelenül járt, mert a négy diák a mai napig a katonai fogház rabja.

A mai tárgyalást délelőtt 12 órakor nyitotta meg Dan Artur tanácselnök. A vádirat felolvasása után a vádlottak kihallgatására került sor, akik ezuttal is elismerték a múlt tárgyaláson vallottakat. Ezután Dan elnök a tárgyalás folytatását délután fél ótra halasztotta.

Délután félhat órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást. Egymásután emelkednek szólásra a védők, akik hosszú ideig tartó beszédben kérték a bíróságot, hogy a négy diák ügyét tegyék át a polgári bíróságokhoz, mert a vádlottak nem izgáltak sem az állam, sem az alkotmány ellen és így az ügy nem tartozik a katonai bíróságok hatáskörébe. Negulescu ügyész azonban kérte a bíróságot, hogy utasítsák vissza a védelem kérését. Mintegy negyedórai tanácskozás után a bíróság kihirdeti a döntést, mely szerint visszautasítják a védelem kérését és folytatják a tárgyalást.

Ötven kommunista behatolt a kassai német konzulátus épületébe

Prága, január 31. Kassán ötven kommunista behatolt a német konzulátus épületébe. Többen van Grath konzul elé jutottak, akit a konzulátus szétrombolásával fenyegettek meg, a németországi nemzeti szocialistáknak a kommunistákkal szembeni harca miatt. A kommunisták ellen rendőrcsapatot vezényeltek ki. Több letartóztatás révén eltávolították a kommunistákat a konzulátus épületéből.

Sayers, Jelige: „Gyilkosság”. Egy hirtetőiroda titkai: vér, arany, kokain. A 28 lejes detektív-sorozatban. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés előzetes beklüldésével vagy utánvétellel.

Ingyen látványosság

Nézze meg a Lepage potom-vásár olcsó kirakatait!

A fák ujesztendeje

Irta: Bató Lajos

Sajátságos tünet az, hogy egyes országok éghajlata hosszú századok folyamán lényeges változásokon megy keresztül. Egyes országokban ez a változás geológiai folyamatok következménye, másutt viszont az emberiség beavatkozása révén megy végbe.

Ereé Jisraél is azon országok közé tartozik, melynek klímája fokozatos változásokon ment keresztül. De nem természeti események okozták ezt. Nem. Emberi kezek, mégpedig nem alkotó, hanem romboló kezek munkája okozta a változásokat. Az egykor öserdőkben dúsz ország kétezer év után kopár lett, erdeit az arabok kiirtották és helyükbe újakat nem ültettek. Am a rablógazdálkodásnak nemcsak az lett az eredménye, hogy az ország kopár s fában szegény lett, sokkal komolyabb, súlyosabb következményei is lettek ennek: az ország száraz és vízben szegény lett. A fizika régi törvénye, hogy az erdő kigőzölgései felhő képződik, mely azután mint termékeny, felfrissítő eső hull a földre. Hiányoztak az erdők és így elmaradt az eső.

Amikor a zsidó nép szeretett őshazáját újjáépíteni kezdte, első gondja volt ismét fákat ültetni. A Keren Kajemeth Lejiszraél, a zsidó nép bizalmasa, új erdőket létesített, amelyek ma a csupasz, éktelen sziklákat befedő, virágzó fákat varázsol elő a pusztaságból és a zsidó parasztok szorgalmát, munkaszeretét s akaratát hirdeti a munkánál. Az olajfa ismét ma gasba tör s bő termését osztja szét, az Eukalyptus — mely Ausztráliából jött sokáig gyökereivel felszárítja a mozarakat, a mandulafa gyümölcse felvidítja szemünket és a narancsfa — igen, ki ne ismerne gyümölcsét, mely a világpiacra már a kaliforniai narancsot is műbőségben veri s mindenütt mint nemes és finom gyümölcs ismert.

A zsidó nép a diaszpórában eltávolodott a természetétől. Egykor bensőleg egybenőtt a földdel. Volt egy ünnep, ros hasana l' ilanoth (fák újéve), mely svat 15-re esett s a természet barátainak ünnepe volt. A zsidó paraszt az esős tél után ismét kiment a földre dolgozni; a napsugaras tavasz újra eljött. Kétezer éves galuthorban ez az ünnep sokat vesztett természetességéből és közvetlenségéből. Az anyaföldtől elszakítva, a ghetókba szorítva, egyre jobban távolodtunk el ettől az ünnep-től. És vajon mi köze is volna a galuth hideg télének a távoli ország tava szához? Így kopott el az ünnep szépsége, melege s csak Ereé Jisraélre való emlékezésünk adott e napnak egy gyenge vigaszt. És ekkor jött a cionista mozgalom, mely új életet vitt be a zsidó népbe. Újjászülöttünk, régi ismert fogalmak új tartalmat nyertek, új értelmezést kaptak. Így a hamisa aszar ünnepe is.

E nap kell hirdesse az ország újjáépítésével való belső egybeforrottságunkat, melybe új lelket leheltünk. A virágzó fa az ébredő élet jelképe, zsidó munka szimbóluma a zsidó földön. A fák újéve arra emlékeztet bennünket, hogy az országot újból be kell fásítanunk. Legyen újból virágzás országunkban, dúsz eső termékenyítse a gazdag földeket.

A Keren Kajemeth az országban eddig 1.350.000 fát ültetett, erdőket, ligeteket, kerteket. 6400 dunam területet fásított be a KKL. Termékeny élet fakadt ennek nyomán és hála a nemzeti nevelő munkának a zsidó nép megtanulta, hogy svat 15-én adakozni kell az ország erősítésére.

A zsidó szívesen ad erre a célra, mert tudja, hogy minden fa, amely az országban virágzik, egy lépéssel közelebb visz a nagy célhoz, a zsidó nép megváltásához a saját országában.

Egyfelvonásos vigjátékok

PURIMRA!!!

Feketesesz, Gáborj ünneplik, Telitalálást. Válgak — ne válgak, Szinjáték (csak női szereplők), Purimj ebéd.

Ára jogdíjjal minden darab 150 lej.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában.

Nagyarányu árucseré indult meg a Szovjet és Franciaország között

Nagymennyiségű orosz áru a francia kikötőkben

Párizs, január 31. Nagymennyiségű oroszországi áru érkezett a francia kikötőkbe. A kereskedelmi egyezmény betűjéhez képest azokat az árukat, melyek nem jelentenek konkurenciát a francia termelésnek, a legminimálisabb vámtételek mellett engedik be. Több lap közli azt az értesülést, hogy a szovjet már leadta első fémipari megrendeléseit összesen mintegy 75 millió frank értékben. Fedezetül fognak szolgálni huszonkét hónapra szóló szovjetváltók, amelyeket a párizsi orosz kereskedelmi képviselő állít ki s az állami petróleumkonzern garantál. Szakértők körében remélik, hogy az orosz fémipari rendelések összértéke évente meg fogja haladni a negyedik milliárd frankot s hogy lényegesen esőlkenni fog Franciaországnak a szovjettel való kereskedelmi viszonyában eddigi évi 400 millió külföldi kereskedelmi deficitje.

A háromszázhusz nyomorult között éhínség ütött ki és erőlyes lépésre kényszerítette a lepratábor foglyait. Két delegátus indult el a minisztérium felé. Mielőtt még a pusztító csirait továbbterjeszhetnék volna, sikerült mindkettőjüket elfogni és visszazárolni a drótkerítéses koporsóba. Aztán — hogy a halottakat ne mozogjanak, megkezdődött az anélkül.

„A leprások panasza fedik a fényeket”

Tulcea megye főorvosa hivatalosan megerősíti a tichilesti haláltábor borzalmait

Bucuresti, január 31. Minden bizonyval vita tárgyát képezte a kérdésnek végeleges eldöntése vajjon a háromszázhusz közül kik legyenek a delegátusok?

Tichilestiben sokkal nagyobb probléma ez, mint másutt. Hiszen valószínű, hogy ennek a haláltáborban a romániai leprások gyűjtőtáborának vannak szépen beszőelő foglyai is, de legtöbbször már csak a beszéd képessége van meg. És valami a testéből. Amennyit az előzőeken leprabacillusok még meghagytak. Ezért lehetett nehéz a határozat és ezért őrizték rendőrökkel az egészségügyi minisztériumot.

A Tulcea megyei Tichilesti haláltáborból hónapok óta nemcsak a lepra szedi áldozatait, hanem az éhség és gondatlanság is. Háromszázhusz embernek ez a magas drótkerítéssel elhatárolt koporsója egyetlen orvos, dr. W. Stavila ellenőrzése alatt állott. Az előírás szerint Stavila dr. nak hetenként kétszer kellett volna meglátogatni a telepet, az orvos azonban két hetenként egyszer is csak ugynevezett futó vizitet tartott. Eppen hogy meghallgatta az emberroncsoknak étel után való erőltetn ordítását, aztán eltávozott.

A háromszázhusz nyomorult között éhínség ütött ki és erőlyes lépésre kényszerítette a lepratábor foglyait. Két delegátus indult el a minisztérium felé.

Mielőtt még a pusztító csirait továbbterjeszhetnék volna, sikerült mindkettőjüket elfogni és visszazárolni a drótkerítéses koporsóba. Aztán — hogy a halottakat ne mozogjanak, megkezdődött az anélkül.

Tulcea megye főorvosa dr. Stefan Mazare, most küldte el jelentését az egészségügyi minisztériumhoz. Eszerint a leprabetegek panaszaival teljesen fedik a fényeket. A Stavila doktorra vonatkozó rész is, akit a haláltáborban tett kötelességmulasztóvá.

„És élelmiszer is kell a telepnek. És kötszerek is” — végződik dr. Stefan Mazare je jelentése.

Az igazoló eljárás tehát megtörtént. Csak az intézkedés kőszik egyre. Tichilesti zug, a lepra élő halottjai tiltakozva emeltek megmaradt végtagjaikat a drótkerítésen kívül táborozó karhatalmi készültség felé. Ha ez a drótkoporsó egyszer szétbomlik, Tulceat elborítja az eleven halál.

Vasárnap d. u. 3 órakor: Szép Heléna.
Hétfő este 8 órakor: Pillangókisasszony.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Alattunk a pokol. Rendkívül érdekes film, csodálatos felvételekkel, főszerepekben: Madge Evans és Robert Montgomery.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek este 8 órakor: Mignon.
Szombat d. u. 3 órakor: Madarász.
Vasárnap d. e. 11 órakor: Kolár kvartett hangversenye.

A könyvpiac szenzációi!

Maurois: VII. Edward és kora Lej 144 | Sayers: Jelige „Gyilkosság” Lej 28

28 lejes Detektív-sorozat:

Fitzsimmons: 70.000 tanu | Childers: A rejtélyes könyv
Galopin: Hajsza a detektív után | Biggers: A sárga detektív

144 lejes sorozat:

Mann: Jákob | Lewis: Egy modern asszony szíve
Wells: Mi lesz holnap

60 lejes regénysorozat:

Parrott: Ex-feleség | Móricz: Rokonok
Móricz: Főrr a bor | Baum: Baleset
Werfel: Nápolyi testvérek | Bródy: Felesége tartja el
Bródy: A Mancsi | Maurice: Szerelmem, örök titok
Baum: Helén | Földi: A meztelen ember
Sztinyai: Nimes feltámadás | Deval: A préda
Földi: Isten országa felé | Erdős: Hajnali hegedűszó
Maurois: Asszonyok útja | La Roche: Jalna lakói
Arnau: Halálra ítélem! | Prévost: Akit az asszonyok szeretnek
Szomorj: Gyurj | Bromfield: Huszonnégy óra
Zilahy: A lélek kialszik | Hurst: Asszony a vonaton
Undset: Pogány szerelmem | Baum: Tisztítóüz

Propaganda-kiadványaink:

Molnár: A zenélő angyal Lej 90 | Zilahy: A szőkevény Lej 78
Szomorj: Párizsi regény Lej 90 | Kuncz: A fekete kolostor Lej 90
Zilahy: Halálos tavasz Lej 57 | Inyemester szakácskönyve Lej 144
Zilahy: Két fogoly Lej 90

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés beküldése mellett vagy utánvétellel

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:
Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Valcerháboru. A szezon legbájosabb operettje. Főszerepekben: Willy Fritsch, Renata Müller, Paul Hörbiger.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, február 1.

Bucuresti, 17.30: Hírek, 17.45: Zenekari hangv. 18.45: Operaközvetítés. — Közben hírek

Budapest, 6.45: Torna. Utána grammofoon, 9.45: Hírek, 12.05: Zenekari hangv. 4: Mesedélután. 6: Angol nyelvtanítás. 6.30: Zongorahangv. — 8.45: Külső negyedóra, 9: Hírek, 10: Katonazene. — 11.30: Jazz.

Bécs, 19.25: Szimf. hangv. Telmányi Emil hegedűművészrel.
Breslau, 19: Wagner zene.
Stuttgart, 18.15: Weber: Asz-dur zongoraszonáta.

Varsó, 20: Hangverseny.
Milánó, 21: Opera.
Róma, 20.45: Szimf. hangv.
Prága, 19.45: Szimf. jazz, 22.45: Rádió zenekar.
Belgrád, 20.30: Ariest, 22.45: Tánc-lemezek.

Péntek, február 2.

Bucuresti, 18.15: Rádiózenekar. 20: Filharmonikus hangv.

Budapest, 9.15: Hírek, 10: Egyházi zene. 12.30: Zenekari hangverseny. — 5: Magyarok az Újvilágban, előadás. 5.30: Kedvenc lemezek. 6.45: Móricz Zsigmond előadása. 7.30: Vidamest. — 9.30: Dalok. 10: Helyszíni közz. a magyar—olasz kardvívó mérkőzésről. — 10.30: Hírek, 10.40: Cigányzene.

Bécs, 23: Grammofoon.
Breslau, 22.45: Sziléziai zene.
Heilsberg, 20.10: Csajkovszkij: V. szimfónia.
Varsó, 19.35: Grammofoon.
Milánó, 20: Grammofoon.
Róma, 21.45: Zongorahangv.
Prága, 19.25: Xilofonzene.
Pozsony, 21: Fuvószene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri kölcsönél egy szó 2 lej, vastabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt keresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetéseket díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Bizalmi állás óvadékkal a szombat és zsidó ünnepek megtartásával azonnal elfoglalható. Cim a kiadóhivatásban.

Hidmérleg 3000 kilogramos olesón előadó. Salamon Sámuel Cluj, Calea Victoriei 63. Telefon 3-66.

Register kasszát veszek kéz alatt: Salamon Samuel Cluj, Calea Victoriei 63. Telefon 3-66.

Kiadó üzlethelyiség májusra. Piata M. Viteazul 39. Értekezni háztulajdonosnál.

Keresek májusra belvárosban három szoba és hál vagy négyosztás komfortos lakást. „Orvos” jellegre a kiadóba.

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelapítése. — Egy zsidó tereádor hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság felelővára. Faladorregény a könyvpiac szenzációja. Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályán utján. Vidéki képviselők keresetnek.

1934. FEBRUAR 1.

MOZGÓ MŰSORA

és 9 órákor:
és 9 órákor:
és 9 órákor:
és 9 órákor:
A szezon legbájosabb
főszerepekben: Willy
Müller, Paul Hör-

MŰSOR

február 1.
10: Hírek, 17.45: Zene-
15: Operaközvetítés.
Torna, Utána grammo-
12.05: Zenekari hangv.
6: Angol nyelvtanítás.
8.45: Külügyi
10: Katonazene.
Szímf. hangv. Telmányi
Wagner zene.
Weber: Aszdur zon-
Hangverseny.
Opera.
Szímf. hangv.
Szímf. jazz, 22.45: Rádió
Ariaest, 22.45: Tánc-
február 2.
15: Rádiózenekar. 20:
10: Hírek, 10: Egyházi
Ujvilágban, előadás.
Művészek, 6.45: Móríz
7.30: Vidámest.
Helyszíni köv. a ma-
rdvívó mérkőzésről.
40: Cigányzene.
Grammofon.
Sziléziai zene.
10: Csajkovszkij: V.
Grammofon.
Grammofon.
Zongorahangv.
Xilofonzene.
Fúvószena.

HIREK

Rav Weisz

...inthogy az erdélyi zsidóság egy
légét. Smüel Hersch Weisz rabbit
nyos csoport kellemetlen támadások-
fogadott, úgy éreztem, hogy meg
halgatnom ezt az urat, meg kell
zem őt, hogy rájöjjenek a dolgok nyira:
voltaképp miért támadják, miért
ülökdednek ellene?
Kedden este volt erre alkalom.
A cluji iparos templomban tartott
drósrét" rav Weisz, Nyolc órára hirdeté-
a kezdést, de akkor alig lézengett a
deger teremben több két „minjan" em-
ernél, beleszámitva talán a karzara
kezetű nőket is. Múlt az idő és bizony
ehezben gyarapodott a hallgatóság. Pél
lenckor jött a „ráv", érdekes fej, ne-
es, vonásokkal, élénk, okos szemekkel,
ragas homlokkal. Már a megjelenése
nyira rokonszenves, hogy a hallgatót
szónósen magába kapcsolja. Amikor
edig beszél, a hallgató már ugyszólván
„maggid" rabjává válik.
Egészen kivételes tehetsége a szónak.
Érezzük, hogy ő az a zsidó, aki volt a
többszörös történelmi időkben, ő a kö-
p és az ujkor zsidója, a ma zsidója,
z örök az igaz zsidó. A legszebb, a
legnemesebb értelemben vett művész.
akinek a képességei zsidó érzések
fűtik.
Félkilencor kezdődött a szónoklat.
pár perc múlva már zsufova volt a
templom, másfél órát összepréselve,
alig szuszogva hallgattam, bizonyára őt-
századmagammal ezt a tüneményes szó-
nokot.
Most már értem, miért támadták. Min-
den tehetséggel így van ez. Az ellenfél
nem bírja az átlagon felülemelkedette-
ket. Az ellenség? Sokszor a barát sem.

Rav Weisz népszónok, a demagógia
legesekélyebb árnyalata nélkül. Csupa
anekdóta, példázat, midrasmagyarázat
a beszéde, okosan, drága zsidó humorral
rapplikálva az aktuális viszonyokra.
Legtöbbször a vele megtörtént esete-
ket veszi a példázat alapjául. Most, hogy
megtámadták, egy esetét mondotta el,
ami idejövetele előtt Amsterdamban tör-
tént vele. Bement, hogy utralvót vásá-
roljon egy húsfüstöltébe. Meglátott egy
szép marhanyelvet és becsomagoltatta.
Hogy teljes leki nyugalommal esse, a
botos abba a papirosba csomagolta,
amire a „hechserek" voltak rányom-
tatva.
Zsebettemem és mentem — foly-
tatta — szállodám felé. Utközben fi-
gyelmeztettek, hogy a füstöt szagra ki
akarják lopni a hust. Benyulok a zse-
embe és látom, hogy csak a hechsere-
ket lopták el. A nyelv, a nyelvem, hál'
Istennek megvan. Nem lehetett ellopni.
Itt is ellopták a hechsereit, de a
nyelvét nem lehetett bizony.

Lángnyelve van. Tüzel, perzsel és vi-
lágit. Fel'obog zoltári magasságokba
és bevilágít a történelem mélységeibe.
Ahogy a Chiszkijáhu királyról szóló
Ejdrást a maga módján kiana'jzálta,
ahogy kimutatta, hogy a Balfour-dekla-
rációt követő időkben a zsidóság éppen
olyan történelmi hibát követett el, mint a
Sanherib seregek pusztulása utáni idők-
ben; amikor a zsidóságnak az utóbbi
tizenöt év alatti tanúsított gyászos
magatartását ostromozta, bizonyára min-
den hallgatónak, mint nekem, jéggolyók
futottak végig a gerincén. Mit lehetett
volna tenni, ha a zsidóság akkor, a kon-
junktúra virágzásában százezerrel vándor-
ló be, vagyonnal, pénzzel, munka-
kedvvel kultúr-készséggel! Akkor még
nem állították fel a certifikátok bástva-
falát még tárt karokkal várták a zsidó-
kat és ha egy vagy másfélmillió jönnek
az országba, ma megvan a zsidó állam.
Litvánia kétmillió ország és az államok
koncertében ervenyogásot élvez. Fel-
kinálták nekünk ezt a helyzetet és ime
most, hogy leszerényedtem — úgy haj-
szolva áll a zsidó nép a palesztinai
kanuk előtt és ki kell küzdenie a jogot
amk másfél évtizeddel azelőtt sz-
ülünkbe hullottak.
Es amiket mi dörén visszadobtunk.

Sovat hónon tizenötödike alkalmából
a Fák ünnepeiről is beszélt. A mandula-
ról a zsidók szimbolikus oviművészeiről,
amelynek keserű szemeit is fel lehet

HÖLGYEIM!
ONDULA
FÉSZÜT
Automatikusan
ondulál egy
hosszu, mint
rövid haját, egy-
szerű fésülés által. Nélkü-
lözhetetlen egy hölgyek, mint
urak számára. Hajja mindig szépen
ki lesz ondulálva. Rendelje meg még ma
„COSMA" Bucuresti, Str. Gramont No. 10
SERVICE: U. K.

használni. Emlékeztető arra, hogy a ke-
vésbé sikerült zsidó egyedeket is a zsidó
közösség hasznára lehet és kell igénybe
venni. Es beszél a zsidó kultúra hagyó-
mányos szellemének istápolásáról, me-
gint az életből vett példázatokkal. Elő-
adta egy zsidó munkánál töltött szeder-
estjét. Művészi rajz, tele finom humo-
ral, a szavaknak olyan plasztikájával,
amit bizonyára Moissi nem tudna ilyen
hatásosan előadni.
Févilanyozta, fellelkesítette az em-
bereket.
Mellettem fiuk állottak kigyult arc-
cal. Oda akartak rohanni a frigszek-
rényhez, hogy vállajkra emelve vigyék
ki a templomból. De az öregek nem en-
gedték. Templomban ilyesmit nem sza-
bad.
A támadó bizonyára olyanok, akik
nem hallották a szószékéről. Mert bár-
mennyire is haragudjanak a tehetségre,
rav Weisz tehetsége olyan, amely le-
győzte vagy meggyőzte volna őket.
(s. i.)

— Diana — Pályázat. A zsüri döntését
folyó év február 4-iki számunkban közöl-
jük.
— Nyilatkozat. Az Uj Kelet 1934 ja-
nuár 29. számában „A cluji orth. beszd-
din elégtételt adott Rav Weissnak" c.
közlemény kizárólag reám vonatkozó
tényállásra vonatkozólag kérem a
következők szíves közlését: Én a Hoe-
mesz hetilapnak sem szerkesztője, sem
rendszeresen alkalmazott munkatársa
nem vagyok és sohasem voltam. A cluji
beszdin idézésére ennél fogva kizárólag
ezen intézmény és a főrabbi ur iránti
tiszteltől jelentem meg, ahol fentiek
kijelentése után megállapítást nyert,
hogy az említett cikk miatt én perbe-
hívható nem vagyok. Az erre követke-
zett magánbeszélgetés során Rav Weiss
bemutatta okmányait, amelyekből két-
séget kizáróan megállapíthatam, hogy
ő tényleg a londoni főrabbinátus egész-
sége alatt rabbiállást töltött be, ezért ön-
ként vállalkoztam arra, hogy ezt a tény
állást a Hoemesz szerkesztőségének tu-
domására hozom, amely a helyreigazi-
tás közlésére vállalkozott is. En tehát
a beszdin előtt semmiféle vallomást
nem tettem és Mihailovics Simon ural-
sága semmiféle tárgyalást nem folytat-
tam. Gábel Vilmos tanár, a Zsidó Kör-
házegyesület titkára.

Ma (csütörtökön) Royal Mozgó-ban Premier!
BALLA LICI

— Bronislaw Hubermann Palesztina-
ban. Tel-Avivból jelentik: Bronislaw Hu-
bermann, a világhírű hegedűművész kon-
certet adott Tel-Avivban. A podiumon
M. Dizengoff főpolgármester üdvözölte a
művészt és köszönetet mondott a Német-
országban üldözött zsidó művészek érdeke
ben tanúsított bátor magatartásáért, a
melynek Furtwängler, német állambiztos
hoz intézett lemondó levelében adott ki-
fejezést. Hubermann tiszteletére banket-
tet rendezett a telavivi zsidó társadalom,
melynek keretében dr. M. Glucksohn és
dr. Alexander Goldstein üdvözölték a
nagy művészt. Hubermann válaszában
hitet tett a zsidó Palesztina mellett.

A bejelentő hivatal
részére szükséges nyomtatványok
csakis a Cartea Romanasca
könyvtáraszkodásban P. Unirii 11.
sz. kaphatók.

— Szabad szó. Barátosi Viktor röpirá-
tának legujabb száma megjelent.
Főbb cikkei: Az orvos, aki öl, Fényes
Samu. Amin a románok nevetnek. Si-
ancu kapitánytól Miklós Andor'g. Is
meretlen epizódok a lapbehozatali
harcból. Megint a Kispál ügy. Botrány
az iparkamarában. Farsang. Dr. Spít-
zer József a Kishitbank új ügyésze.
Elköltözött az Erdélyi Széchenyia. A
cluji vámpanama mérlege. Egy nulla,
mely milliókba került. Különvélemény
a bankigazgatóról. Mi igaz az Adria-
tíca fuziójából? És gazdag rovatok.
Egyes szám ára 10 lej.

— Szívbetegnek és érlelmeszedésben
szegvedőknek a természetes „Ferenc Jó-
zsef" keserűviz használata könnyű és von-
tas hőmélkedést biztosít. Klinikai vizsá-
latok igazolják, hogy a Ferenc József viz
különbözetlen gyógyezésre és gutaütésre haj-
lamos idősebb embereknek kitűnő szolgál-
latot tesz.

NAPRÓL NAPRA

Eltöltötték az ausztriai középiskolai
tanulók németországi tanulókkal való
levelezgetést. Más állambeli tanulók
kal továbbra is fennáll a levelezési le-
hetőség.
Bécs, január 31. Molnár Ferenc cu
korhájával a Semmeringről a bécsi
Cottage-szanatóriumba került, ahol úgy
banfekvést rendeltek el. Megállapítást
nyert, hogy magasszállékú cukra van
Eltöltötték a külvilággal való minden
érintkezéstől.

Moszkvából jelentik: Az Ossivjachim
orosz sztratoszféra léggömb 20 ezer
600 méter magasságot ért el. Alumini-
umgondolájában a felszállott tudósok
ebben a magasságban is teljesen jól
éreztek magukat s a műszerekkel a
kozmosz sugárzás terén fontos meg-
állapításokat eszközöltek. A hőmérő
ebben a magasságban — 77 fokot muta-
tott. A léggömb leszállását megkez-
dte s ezt közölte rádióállomása útján.

Tasuka Ito, Mandzsúria japán posta
vezérigazgatója a londoni Tókioi rend-
szeres légi forgalmáról folytatott ta-
nácskozásokat az angol fővárosban. A
gépek az Irkutsk Csicsihar vonalon
közlekedésnek Tókio felé.

— Meghalt Simon Dubnow felesége.
Rigából jelentik: Hetvenöt éves korában
meghalt Rigában Ida Dubnow asszony.
Simon Dubnow professzor, a híres zsidó
történetíró felesége, akivel rövid idővel
előtt hagyta el Németországot. Dub-
now felesége fiatal korában a „Haszkala"
mozgalom egyik előharcosa volt. Később
határozó segítőjára volt férjének tuda-
mányos és szociálpolitikai munkájában.

Budapest ragyogó új csillaga, a II-ik
Gaál Francj. GOMBASZÓGI ELIA,
TINO DI PATTIERA (a híres énekes
bonviván) együttesen játszanak a világ-
hírű magyar filmprodukciónban. (Hun-
nia film Budapest)
EGY EJ VELENCÉBEN
Monopoli: Favoritfilm Timisoara

— Pozsony most ünnepli tartományi
fővárosi jellegének 15ik évfordulóját.
Prágából jelentik: A hét végén ünne-
plik Pozsony tartományi fővárosi jelle-
gének 15ik évfordulóját. Erre az alka-
lomra különvont indul Csehszlovákia
minden nagyvot városából Pozsonyba.

— Az alsóausztriai parasztszövetség
február másodikán nagy felvonulást ren-
dez Bécsben. Bécsből jelentik: Az alsó-
ausztriai parasztszövetség február 2-án
felvonulást rendez az osztrák fővárosban
majd nagygyűlést tart a jelenlegi üzem-
kívül helyezett Ferenc József pályaudvar
nagy üvegasarnokában. A nagygyűlés és
a felvonulás hatalmas demonstráció lesz
Dollfuss mellett.

— Rendőrségi hírek. Topay István
betört, aki behatolt Müller József
cluji lakos házába és onnan 5000 lej
kézszépnt lopott el, a rendőrség letar-
tózta. Atkísérték az ügyészség. —
Csalás és sikkasztás vádjával tartóztat-
ták le Pop Georget, aki Iacob Emilt
2200 lej értékben megkárosította. Az
ügyészségre vitték.

— Elütötte az autó a falusi szekeret.
Pop Adolf cluji lakos, a 462-es számú
autó tulajdonosa, autójával a Visineli köz-
ség országútján haladt, a nagy ködben
meglehetősen sebesen. Az egyik kanyaruló-
nál az autó nekiment Varnilu Ioan fuva-
ros szembejövő szekereknek. A szekér lo-
vastól együtt az árokba esett, de kisebb
zuzódásokon kívül gazdájának semmi ko-
molyabb baja nem történt, viszont kocsi-
jának összetöréséért a fuvaros kártérítési
pert indított Pop Adolf ellen.

— Megfagyott holttest az országuton.
Tegnap délután a Morlaaci község-
csendőrei egy megfagyott parasztember
holttestét találták az országuton. A beve-
zetett vizsgálat megállapította, hogy gyil-
kosságról nem lehetett szó, hanem az
öreg falusi ember rosszul lett és mivel
senkitől segítségét nem kapott, az ország-
uton meghalt. Eltemetésére megadták az
engedélyt.

PRÓ
ETÉSEK

Él egy szó 2 lej, vast-
el. Legkisebb apró hird-
keresőknek 30 százasák
röhrhirdetések díja előz-
levelet csak egy tovább-
bélyeg mellékelve van.

ovadékkal a szombat és
egrtartásával azonnal el-
kiadóhivatalban.

0 kilogramos olecón el-
manuel Cluj, Calea Victo-
66.

at veszek kéz alatt: Sala-
b, Calea Victoriei 63. Te-

viség májusra. Piata M.
kezni háztulajdonosnál.

ra belvárosban három
gy négyzetes komfortos
jeligére a kiadóba.

LEDO

E legujabb regénye.
visszatelepítése. — Egy
nősi élete és halála. —
vol zsidóság fellegvára.
a könyvpiac szenzációja
s. Ára: 100 lej. Megren-
delet könyvosztálya útján.
visselők kerestetnek.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A német birodalmi gyűlés tegnapi ülésén a Horst Wessel-induló hangjai mellett temették el a weimari alkotmányt

Egyhangulag szavazták meg az alkotmányreformot. Hitler óvatosan nyilatkozott a vallási és monarchista kérdésekről és kertelő kijelentéseket tett Ausztria önrendelkezési jogáról

Franciaországban és Ausztriában óriási visszatetszést szült Hitler állásfoglalása Ausztria ügyében

Berlin, január 31. A birodalmi gyűlés tegnapi ülésén Göring mondott megnyitó beszédet, amelynek során a „nép” nevében köszönetet mondott Hitlernek majd a birodalmi gondolatot s az egyetlen szuverenitás szükségességét hangsúlyozta. Frick dr. birodalmi belügyminiszter betervezte az alkotmányreformot, amely a weimari alkotmányt véglegesen hatályon kívül helyezni van hivatva. Az alkotmánymódosítás szerint

a tartományi országgyűlések megszűnnek.

a tartományi helytartókat és a kormányokat a birodalmi belügyminiszter felhatalmazása alá rendelik. A birodalmi belügyminiszter széleskörű felhatalmazást nyer abban az irányban, hogy az új alkotmányt rendeletileg életbe léptesse.

A szavazás előtt Hitler kancellár mondott két és félórás beszédet. Visszapillantást vetett egyéves kormányzásának idejére, majd precizította a nemzeti szocializmusnak az egyházakkal szemben elfoglalt álláspontját. Az egyházat érintő részben került a vallási érzékenységek sértésére.

a monarchia tekintetében pedig azt szögezte le, hogy nemzeti szocialista felfogás szerint, minden vezetőállás és megbízás a néptől származik.

A kancellár ezután, akárcsak májusi beszédében, hangsúlyozta Németország békeakaratát. Követelte a bécsület bánságán épülő egyenjogúságot

majd méltatta a lengyel német megnevezésmódosítási egyezmény jelentőségét.

Ismételt hangsúlyozta, hogy Franciaország és Németország között a nemzeti szocializmus nem ismer más területi vitát, csak a Saar-kérdést. Sajnálatának adott kifejezést a felett, hogy Franciaország a felajánlott megnevezésmódosítást nem volt hajlandó megkötni. Köszönetet mondott Angliának a lezárult ügyében folytatott erőfeszítéséért és közvetítő akciójáért.

Bejelentette, hogy tisztelettel visszeltek az osztrák nép önrendelkezési joga iránt, de meg kell állapítani a tényként, hogy a nemzeti szocializmus meghódította a lelkeket anélkül, hogy figyelemmel lett volna a határokról.

A kancellár beszéde végén Hindenburgnak mondott köszönetet. Hitler szavainak elhangzása után a birodalmi gyűlés egyhangulag elfogadta az alkotmánymódosítást s a Horst Weeseldal éneklésével véget ért az ülés.

Ezt követően a birodalmi tanács tartott rövid ülést s vita nélkül szintén egyhangulag elfogadta az alkotmányreformot.

A németek tegnapi ünnepnapján Danzig is birodalmi zászlók lobogódi szében állott. Az iskolákban méltatták a nap jelentőségét. A Saar-vidéken a magánházak öltöttek zászlódiszt.

Hitler beszédének visszhangja Angliában

A Times Hitler tegnapi beszédével kapcsolatban azt azoztatja, hogy a kancellár minden eddigi elődjénél szélesebbkörű hatalommal képviseli az általa inangurált bekepolitikát.

A Daily Telegraph leszögezi, hogy amennyiben szavaknak egyáltalán

ban hinni lehet, Hitlert a szomszédok iránti békepolitikája hatja át.

Szavait Lengyelország felé tettekké dokumentálta. A lap szerint Hitlernek Ausztria ügyéről kinyilatkoztatott mondatai nem fogják könnyebbé tenni Dollfuss helyzetét.

Népszövetségi beavatottak szerint Olaszország nem hajlandó résztvenni egy Berlinben, a német osztrák konfliktus ügyében tervezett, közös hatalmi demarsban. Ezzel valószínűleg el is ejtik a tervet.

Egyidejűleg a Lavoro Fascista vitába száll Hitlernek Ausztriával kapcsolatos kijelentéseivel. Azt hangsúlyozta, hogy a kancellár teljesen félreírta Ausztria történelmi hivatását. Ausztriának függetlennek és katolikusnak kell maradnia, ez a sorsa csak így írható be hivatását a Duna medencébe.

Nem lehet szó a német egyenjogúságról

Párizs, január 31. Az Echo de Paris a Hitler-beszéddel kapcsolatban kihang

sulyozza, hogy semmiféle egyenjogúsági igény nem indokolhatja a független Ausztria bekebelezését és eltiúntetését.

Ha a németek megadják az egyenjogúságot, Európa legnagyobb katonai hatalmává nőnek ki magukat.

A bécsi lapok közül a Reichspost és a Neue Freie Presse azt a meggyőződést juttatják kifejezésre, hogy Hitler válasza Ausztria számára nem kielégítő.

A kancellárnak kikeltett volna jelentenie, hogy elismeri a független Ausztriát

s nem fogja megengedni, hogy Németország részéről beavatkozzanak belügyeibe. A nemzeti szocialista Németország minden szomszédjával szemben kellő tapintatot szinlel, míg Ausztria val szemben állandóan nemzetközi jogot sértő gesztusokra ragadtatja el magát.

Szörnyethaltak az orosz sztratoszféra-léggömb utasai

PARIZS, január 31. Lapunk más helyén beszámoltunk a legújabb orosz sztratoszféra repüléséről. Ezzel kapcsolatban jelenhik, hogy az orosz siklás fölött köd terjeng. Aggódnak az Ossaviachim sztratoszféra léggömb utasainak sorsáért, akik rádióállomásuk után immár több, mint husz órája nem adtak magukról életjelet. A sűrű köd megakadályozza a ballonok repülőgépek után történő jelkutatását is.

LONDON, január 31. A Reuter Távirati Iroda jelenti Moszkvából, hogy az Ossaviachim sztratoszféra léggömb gondolóját a moszkva kazáni vasútvonalon, Szniatogorszk falu közelében megtalálták. A gondola kinyitása után a léggömb utasai holtan kerültek elő. A gondola elég nagy magasságban leszállt a léggömbökről és nagy gyorsasággal a földre zuhant. A léggömb roncsait még nem sikerült megtalálni.

A török külügyminiszter Bucuresztiben

A Balkán-paktumról nyilatkozott a török külügyminiszter

Bucuressti, január 31. Ma reggel Tewfik Rüdsi bey török külügyminiszter az ankarai román követ kíséretében megérkezett a constaneai kikötőbe, hol a román hatóságok, a török követség tagjai és a török élőkölöségek fogadták. A várakozó különvonatra ülve, Bucuresztibe utazott, hová délelőtt 10.30 órakor érkezett meg. A pályaudvaron Tatarescu miniszterelnökkel az élükön, a kormány több tagja, valamint a görög és török követ várták. Tewfik Rüdsi bey autójával a Palace Athenebe hajtatott és ott szállt meg. Ebédre Titulescuhoz volt hivatalos, délután pedig egyes politikai személyiségekkel fog tanácskozásokat folytatni.

A román sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy örömmel jött ebbe az országba, ahol oly értékes barátja van, mint Titulescu.

A balkánpaktumra vonatkozólag Bulgáriát illetően az a véleménye, hogy szintén csatlakozni fog, annak dacára, hogy most rezerváltságot mutat. A Bal-

kánon okvetlen szükség van a harmónikus együttműködésre, békére és barátságra, amit csak a paktummal lehet elérni.

A török külügyminiszter ma délben Sufi bejellel együtt meglátogatta Titulescu külügyminisztert, aki kártársát ebédre is vendégül látta. A délután folyamán a török külügyminiszter Tatarescu miniszterelnököt látogatta meg. Este a török követség dinert adott Tewfik Rüdsi tiszteletére. A vendég diplomata valószínűleg résztvesz a parlament holnapi ünnepélyes megnyitásán is és esütörtökön este együtt utaznak el Titulescuval Belgrádba.

Tewfik Rüdsi bey Mustafa Kemal pasától a török vízekén táviratot kapott, amelyben a köztársaság elnöke meleg szavakkal kíván sikert bucuressti és belgrádi missziójához.

A török külügyminiszter őszinte jelkesedéssel beszél Titulescuval való barátságos és szívélyes együttműködéséről az ankarai paktum megkötése alkalmával.

A két külügyminiszter között teljes egyetértés a Balkán-paktumot illetően. Vajószínű, hogy egyelőre Belgrádban csak parafálni fogják a Balkán-szerződést és a végleges, ünnepélyes aláírás később lesz Athénben.

Tewfik Rüdsi bey bucuressti látogatását az összes európai országokban nagy érdeklődéssel kísérik, mert döntő jelentőségűnek tekintik a Balkán-blokk szempontjából.

A török külügyminiszter még a Zaf torpedóhajó fedélzetén fogadta a román újságírókat, akiket igen melegen üdvözölt. Arra a kérdésre, meddig maradt Bucuresztben, így válaszolt Tewfik Rüdsi: Ameddig Titulescu akar. Utamon konstátam, hogy Stambul és Gyón közel van Constantához, Bucuresztből együtt utazunk tovább Belgrádba onnan pedig hazautazom. Arra a kérdésre, hogy Belgrádban aláírják-e a Balkán-paktumot?

— Nem tudom, de remélem — volt válasza. A Balkán-szerződés barátságos egyezmény lesz, amelyben teljes szívvel részt vesz Titulescuval, jóbarátjával számos tárgyalása volt erről a szerződésről, valamint Jelficesel és Maximossal is, úgyhogy teljes megegyezésre jutottak. Mindezt csak papírra kell vetni.

A vonaton még kijelentette a külügyminiszter, hogy a balkáni népek sorsa közös, ez a tudat kell, hogy összekösse őket, valamennyi Balkán államot. Törökország mindig tiszteletben tartotta az adott szót.

A összes szerződések és paktumok becsületszavak, amelyeket meg kell tartani. Az elmúlt századok során meggyőződünk róla, hogy a hareok nem vezetnek semmire. A Balkán félsziget utolsó ura az ottmáni birodalom volt, ma meg kell elégnie azzal, ami megmaradt belőle és minden áron békét kell tartanunk az örökösök között. Ha megismételjük a múltbeli eszközöket, csak vesztünk. Nem vagyunk sem revizionisták, sem antirevizionisták. Törökország semleges helyzetben van, amely lehetővé teszi számára a közvetítő szerepét.

Párizsban új francia-osztrák gazdasági egyezményt írtak alá

Párizs, január 31. A francia fővárosban új osztrák francia egyezményt írtak alá a beviteli határmenyiségek új rendezéséről. Francia részről lényegesen felmenték a textilipari, gép, kaucsuk, elektromosipari termékek Franciaországba importálható ausztriai konfingensét. Az új egyezménynek politikai jelentősége és célzata is van. Franciaország segítségére kívánt lenni a függetlenségéért küzdő Ausztriának s reméli, hogy más államok hasonló szellemen fognak eljárni ausztriai áruimportjuk elbírálásánál.

Nemzetközi tarifa-konferencia Rómában

Róma, január 31. Rómában holnap kezdődik meg a jugoszláv, magyar, olasz, román tárgyalás a vasúti tarifák illetőleg ugyanis az olasz importra vonatkozólag bizonyos kedvezményeket akarnak egymásközött megállapítani.

Földrengrés Észak-Amerikában

Newyork, január 31. Utah, Nevada és Kalifornia államokban földrengrés volt, amely néhány másodpercig tartott. A rengés több városban anyagi károkat okozott, de emberéletben nem esett kár.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

postae in n. 24713

telefon: 110
ata 110
600. eg
e: Hav
vre 12. eg
sek díj
LET az
dóság eg
nk után
megjöl

megnyit

Duca e

Bucuresst
lött a szok
között nyil
ka. Tizeneg
egyházában
kormány, a
főméltség
kor volt vé
az ott jelen
Ekkor már
lők és szen
megteltek
gel, a dipl
jes számú
lemájai k
ügyminisz
jének társ
romben, a
tették a p
miniszter
foglalt he
A mini
között bes
viselőkkel
Duca régi

Képe
— Bold
viselőinek
zeti akar
mával vé
pélyes ö
első g
nőkün
szentel
próbál
szág é
áldozat
lyet n

Az állam
esülettel
ka törté
A tör
megnyit
kezdetet
gyorsita
mák, az
ügyi el
ma gyó
tározott

A me
lyeke
szüks
biztos
nemz
A jó e
nek ke
két és
kclesi
tésere
a nemz
munka
adat te
a kö
sáva
szer
kodn

A mai